

Dijital Dünyada Aile: TRT Haber İçeriklerinde Ailenin Konumu Üzerine Bir İnceleme

→ Ömer Faruk YÜCEL*

Öz

Toplumlari, uluslari, kültürleri ve medeniyetleri ileriye taşıyan en temel kurumların başında aile gelmektedir. Aile, çok eski zamanlardan beri toplumların gelişiminde önemli bir rol oynamaktadır. Birliğin ve beraberliğin, eğitimin, iletişimin ve sosyal hayatın merkezinde yer almaktadır. Ailenin güçlü olması, toplumu ayakta tutan diğer temel kurumlara da destek vermekte, dolayısıyla ulusların geleceklerini inşa etmede de etkili olmaktadır. Bu yüzden aile ve iletişime yönelik araştırmaların ve akademik literatürün oluşturulması da son derece önem arz etmektedir. Özellikle dijital çağda aile kurumuna yönelik tehditler, ailenin konumu üzerinde yeni tartışmaları da beraberinde getirmektedir. Pek çok alanda hayatı kolaylaştıran dijitalleşme, bireyselleşmenin ve yeni sosyalleşme biçimlerinin gelişmesine sebep olmuş, aile üyeleri arasındaki bağların zayıflaması üzerinde de etkili olmuştur. Dolayısıyla aile kurumunun dijitalleşme karşısında yeni bir konum edinmesi gerekliliği doğmuştur. Bu çalışmada kamu yayıncılığı yoluyla ailenin dijital çağdaki konumunun nasıl temsil edildiği ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) bünyesinde yer alan TRT Haber'in internet sitesinde yayınlanan dijitalleşme ve aile temasını ön plana çıkaran "çocuk", "ebeveyn" ve "aile" etiketi/teması altındaki haberler amaçlı örneklem olarak seçilmiş ve içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Çalışmada ailenin yeni konumu özelinde görev ve sorumlulukları, çocukların korunması ve eğitilmesi, ailelerin bilinçlendirilmesi gibi hususların ön plana çıkarıldığı tespit edilmiştir. Bu doğrultuda dijital çağda ailenin dijital habercilik yürüten TRT Haber'de nasıl temsil edildiği ortaya konmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Aile, Dijitalleşme, İletişim, TRT Haber, Dijital Ebeveynlik

*Dr. Öğr. Üyesi, İnönü Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü, Malatya, Türkiye

E-mail: omerfaruk_yucel@inonu.edu.tr

ORCID: 0000-0002-3035-004X

Yücel, Ö. F. (2025). *Dijital Dünyada Aile: TRT Haber İçeriklerinde Ailenin Konumu Üzerine Bir İnceleme*. TRT Akademi, 10(24), 386-421. <https://doi.org/10.37679/trta.1664334>

Family in the Digital Age: A Research on The Position of the Family in the Contents of TRT Haber

→ Ömer Faruk YÜCEL

Abstract

Family is at the beginning of the most fundamental institutions that carry societies, nations, cultures and civilizations forward. Family has played an important role in the development of societies since ancient times. It is at the center of unity and solidarity, education, communication and social life. A strong family also supports other basic institutions that keep society standing and so it is effective in building the future of nations. Therefore, the creation of research and academic literature on family and communication is of highly importance. Threats to the family institution, especially in the digital age, bring about new discussions on the position of the family. Therefore, it has become necessary for the family institution to get a new position in the face of digitalization. This study attempts to reveal how the position of the family in the digital age is represented through public broadcasting. In this context, news articles under the tags/themes of “child”, “parent” and “family”, which highlight the theme of digitalization and family, published on the website of TRT News, which is a part of the Turkish Radio and Television Corporation (TRT), were selected as a purposive sample and examined by content analysis method. It has been determined that issues such as the duties and responsibilities of the family specifically in its new position, the protection and education of children, and raising awareness of families are highlighted in the study. In this context, it was tried to show how the family is represented in TRT News executing digital journalism in the digital age.

Keywords: Family, Digitalization, Communication, TRT Haber, Digital Parenting

1. Giriş

Aile, öteden beri toplumların en temel birimi olarak görülen, üzerine muhtelif değerler atfedilen bir kavramdır. Anne, baba, çocuklar ve akrabalarından oluşan toplum birimi şeklinde kolaylıkla tarif edilen aile kavramı; çevrelediği, etkilediği ve kapsadığı unsurlar bakımından sosyolojik olarak her zaman önemini muhafaza etmiştir. Ailenin siyasi, ekonomik ve bilimsel açıdan ilgi görmeye devam etmesinin en temel sebebi, toplumların ve kültürlerin taşınmasında önemli işlevlere sahip olmasından ileri gelmektedir. Nitekim aile yapısının tarihi gelişimi ve değişimi, toplumların sosyolojik ve kültürel değişimini de beraberinde getirmektedir.

Toplumların değişmesinde olduğu gibi aile yapısının değişmesinde de siyasi, ekonomik ve sosyal etkilerin yanı sıra teknolojik değişimin de büyük bir etkisi söz konusudur. Nitekim aile sosyolojisi üzerine yapılan çalışmalar, aile yapısının kültürden kültüre değişkenlik gösterdiğini, zamana, mekâna ve medeniyet dairesi çerçevesindeki gelişmelere doğrudan bağlı olduğunu göstermektedir (Wringley, 1977; Goody, 2004; Fındıkoğlu, 2011).

Ailenin değişimine etki eden bir diğer husus ise ailenin temsil edildiği medya içerikleridir. Teknolojik gelişmenin neticesinde ortaya çıkan yeni medya, ailenin değişiminde etkili olduğu gibi aile kurumunu tehdit eden uygulamalarıyla da önem verilmesi gereken bir alan hâlini almıştır. Dijital dünyada ebeveynlerin çocukların gelişimindeki rollerinin değişmesi aile kavramının yeniden konumlandırılma ihtiyacının ortaya çıktığı gerçeğini de hatırlatmaktadır.

Medya içeriklerinde ailenin nasıl temsil edildiğini ele alan muhtelif çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Abdülrezak Altun ve Mine Gencel Bek (2013) tarafından kaleme alınan “Haberlerde Aile İçi Şiddetin Temsili” başlıklı çalışmada, 4 gazetenin bir yıl boyunca aile içi şiddet temalı haberleri analiz edilmiştir. Haberlerde kişi hikâyelerinin ön plana çıkarıldığı, polisiye olaylarla ilişkilendirilerek aktarıldığı, saldırıların gerekçelendirildiği ve kadınları acınacak bir şekilde tasvir ettiği yönünde bulgular tespit edilmiştir (Altun ve Gencel Bek, 2013, s. 32). Bu çalışmanın bulgularıyla doğru orantılı olarak bir başka çalışmada Deniz Çoban ve Merve Kaplan (2022), medyada aile içi şiddeti konu alan içeriklerin “bilinçlendirme” ve “etik standartlara” uyumdan uzak olduğunu, söz konusu içeriklerin tıklanma veya izlenme kaygısıyla yapıldığını belirterek medyanın aile içi şiddeti normalleştiren bir tutum içerisinde

olduğunu vurgulamışlardır. Seda Külekçi (2024) “Medyada Muhafazakâr Aile Temsili: Kızılıcak Şerbeti Dizisi Örneği” başlıklı çalışmasında televizyon dizilerinin aile yapıları üzerinde olumsuz örnek oluşturma etkisine sahip olduğunu, nitekim *Kızılıcak Şerbeti* dizisinde ataerkil aileyi sürdüren muhafazakâr aile yapılarında hem kadınların hem de erkeklerin negatif bir şekilde temsil edildiğini belirtmiştir. Yeni medyayla birlikte sosyal medya platformlarında da ailenin temsiline yönelik araştırmalar önem kazanmıştır. Mehmet Sinan Tam (2020, s. 540) Instagram’da aile etiketiyle paylaşılan fotoğrafları incelediği çalışmasında ailelerin çeşitli başlıklar altında paylaşımlar yaptığını belirtmiş; söz konusu çalışmada, Instagram’da paylaşılan fotoğraflarda çekirdek aile dışında kalan akraba ve arkadaşlar, araba, evcil hayvan, yemek ritüelleri gibi unsurlar aileden biri olarak sayılmış ve ailelerin çocuklarının fotoğraflarını bilinçsizce paylaşımlarından dolayı sosyal medya okuryazarlığının ailelere öğretilmesi gerektiğine yönelik tespitlere yer verilmiştir. Son olarak Instagram’da annelik temsili ele alan çalışmasında Celalettin Vatan- daş ve Tuğba Kızılsimşek (2024) sosyal medyada rol model olmaya çalışan annelerin paylaşımlarını incelemiş, annelik ile ilişkilendirilen ürünlerin tanıtımıyla tüketime dayanan ve anneliğe özel tüm bilgilerin açıkça paylaşılabilirdiği, mahrem sınırlarını zorlayan içeriklerin üretildiğini tespit etmiştir. Bu çalışmaların tespitleri, medyada/sosyal medyada aileyi tehdit eden dijital tehlikelere yer verilmediğini ve ailenin olumsuz bir şekilde temsil edildiğini göstermektedir.

Toplumların gelişmesinde önemli bir rol üstlenen aile kurumunun medyadaki bu olumsuz temsili, aileye yönelik olumsuz bakış açısına sebep olmaktadır. Ayrıca aileyi tehdit edebilecek, bölünmesine yol açabilecek dijital tehlikelere yönelik farkındalık oluşturmak, ailenin dijital dünyadaki konumunu anlamak açısından son derece önemlidir. Bu çalışma, dijital dünyada ailenin yeni konumunun kamu yayıncılığı yoluyla nasıl belirlenmeye çalışıldığını ve aile kurumunun dijital tehlikeler karşısındaki rolünü göstermeyi amaçladığı için önem arz etmektedir. Buradan hareketle bu çalışmanın problemi, kamu yayıncılığı faaliyeti yürüten TRT Haber’in “aile”, “ebeveyn” ve “çocuk” temalı içeriklerinde dijital tehlikelere karşı ailenin nasıl konumlandırılmaya çalışıldığını tespit etmektir. Bu kapsamda çalışmanın soruları şu şekilde belirlenmiştir:

1. Dijital dünyada aileyi tehdit eden unsurlar TRT Haber'in içeriklerinde nasıl temsil edilmiştir?
2. Kamu yayıncısı olarak TRT Haber içeriklerine göre aile üyelerinin (ebeveyn-çocuk) görev ve sorumlulukları nedir?
3. TRT Haber, aile, ebeveyn, çocuk etiketi altındaki haberleriyle nasıl bir aile temsili ortaya koymaktadır?
4. TRT Haber, aile kurumunun önemini belirtmek için medyanın hangi işlevlerini ön plana çıkarmıştır?

Bu sorulara cevap verebilmek için TRT Haber içeriklerinde ailenin temsili, ebeveynlerin rolleri ve sorumlulukları, çocukların korunması gibi konulara dair haberler tespit edilmiş; söz konusu haberler, içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir.

İçerik analizi yöntemi, iletişim araştırmalarında sıklıkla kullanılan ve iletişim araçları tarafından üretilen içeriğin sistematik bir şekilde incelenmesini mümkün kılan bir araştırma yöntemidir. Daniel Riffie vd. (2005, s. 11) iletişim içeriğinin merkeziliğine vurgu yaparak bir çıktı olarak iletinin/içeriğin "önceki bireysel, örgütsel, toplumsal ve diğer bağlamların varsayılan sonucu veya kanıtı" olduğunu belirtmiştir. Böylelikle medya metinleri, belirli toplumsal süreçleri yansıtan, içinde o süreçlere dair izler taşıyan kodları barındırabileceği gibi çeşitli bireysel unsurları da içerebilir. Verilerin ayrıntılı analiziyle çeşitli kavramlara ve temalara erişilerek çıkarımlarda bulunmayı gerektiren çalışmalarda sıklıkla kullanılmaktadır (Alanka, 2024, s. 71).

2. Toplumun ve Kültürün Taşıyıcı Birimi: Aile

Aile, kadın ve erkeğin hukuki birleşmeleri sonucunda kurulan, aynı çatı altında yaşayan, ekonomik ve kültürel paylaşımlarda bulunan bireylerin oluşturduğu toplum birimidir (Doğan, 2016, s. 3). Hilmi Ziya Ülken *Sosyoloji Sözlüğü*'nde aileyi tanımlarken kültür kavramının ayırt edici niteliğinin önemine dikkat çekmiştir. Aile maddesinde geçen şu ifadeler kavramı tanımladığı gibi nitelikleri hakkında da önemli bilgiler vermektedir:

"Hemen her yerde çekirdeğini ana-çocuk bağlantısı kurar. İnsan cinsinin bütün sosyal değişikliklerine rağmen bütün toplum çeşitlerinde aynı olan biyolojik şartlar bu çekirdeğin sabitliğini gerektirir. Bu çekirdeğin çevresinde aile organlaşması çok de-

ğışık şekiller alır. Fakat bütün toplumlarda karı-koca, ana-baba ve çocuklar, akraba ve ailenin gerçek veya öyle sayılmış üyeleri arasındaki münasebetleri kurala koyan bir kültür tipi vardır.” (Ülken, 1969, s. 7).

Aileler, bulundukları toplumun kültürel özelliklerini göstermekle beraber kendi aralarındaki devamlı ilişkinin bir sonucu olarak aile görgüsü tabiriyle ifade edilebilecek davranış, görgü ve kurallar da geliştirebilirler (Ağdemir, 1991). Bu açıklamalardan yola çıkarak aile kavramı yalnızca biyolojik bir bağ ile açıklanamaz; toplumların kültürel özelliklerini ve birbirleriyle etkileşimi sonucu kurdukları aile kültürünün niteliklerini de içinde barındırır.

2.1. Tarihi Süreçte Ailenin Değişimi Üzerine

Aile yapısı, tarihi süreç içerisinde muhtelif değişimler yaşamıştır. Toplamları yakından ilgilendiren siyasi, ekonomik ve kültürel değişimler aile yapıları üzerinde önemli etkiler göstermiştir. Aile sosyolojisinde ailenin geçirdiği safhalar çok farklı kategorilere ayrılmıştır. Bugünkü modern aile yapısı, Batı Avrupa’da sanayileşme ve modernleşme süreçlerinin ilerlemesiyle ortaya çıkmıştır. Rasyonelite, uzmanlaşma, bireyselleşme, bazı küresel ilkelerin yerleşmesi gibi modernleşme unsurları ile endüstrileşmenin ilerleyişi, ailenin modern yapıya kavuşmasında etkili olmuştur (Wrigley, 1977, s. 81). Aile yapılarının tarihsel süreçte değişimlerini ele aldığı çalışmasında Bert N. Adams (2010, ss. 499-502) Avrupa’da daha az görülen ataerkil ve geniş aile yapısının 19. yüzyılda sanayileşme ve modernleşme süreci ile birlikte yerini modern ve çekirdek aileye bırakmaya başladığını belirtmiştir. Ataerkil aile yapısının zayıflamasında sosyal değişimler, endüstrileşme, şehirleşme gibi siyasi ve iktisadî şartlar etkilidir. Zira tarım toplumunda aile üyelerinin artışı önemliyken, şehirde eşler arasındaki rollerin de paylaşımı artarak böyle bir genişleme ihtiyacı ortadan kalkmıştır. 20. yüzyılda çekirdek aileler, teknolojik dönüşümle birlikte daha bilinçli hareket etmeye, bununla birlikte boşanma sayısı artmaya, farklı çekirdek aile yapıları (çocuksuz, tek ebeveynli vb. gibi) ortaya çıkmaya başlamıştır (Adams, 2010, s. 503).

Jack Goody (2004, ss. 177-179), Avrupa’da ailenin gelişimini ele aldığı çalışmasında 19. yüzyıldaki endüstriyelleşme ve modernleşme süreçlerinin hızlanmasıyla ailenin yapısında önemli değişimler olduğunu belirtmiştir. Batı’da çekirdek ailenin yaygınlaşmasında fabrikalarda çalışan işçilerin ak-

rabalarından daha uzak yerlere taşınmasının etkisi söz konusudur. Bununla birlikte esas değişim, peşi sıra gelen üç endüstri devrimiyle gerçekleşmiştir: İlkinde aile üyelerinin geçim için çalışma zorunluluğuyla birlikte siyasi sistem, mali fırsatlar, eğitim olanakları etkili olmuştur. İkincisinde kadınların çalışma alanlarını çeşitlendiren imkânlar genişlemiş, üçüncüsünde ise yaygın eğitim olanakları artmıştır (Goody, 2004, ss. 206-207). Goody'nin (2004) ailenin değişimiyle ilgili yaptığı şu tespit önemlidir: "Tüketim harcamaları ve tüketim toplumunun üretim sistemi, "çalışan eş"lerin ve bir bütün olarak da çalışan kadının katılımını talep etmiştir. Böylelikle ekonomi ve seküler ideolojiler, kilise ve dinsel örgütlenmelerin ilgi alanlarına el koymuşlar ve aile yaşamının çerçevesini değiştirmişlerdir." (s. 207).

Türk aile yapısı, Cumhuriyet'in ilanından sonra gerçekleştirilen inkılaplarla dönüşüme uğramıştır. Hem siyasi hem de hukuki düzenlemeler sonucunda geleneksel ailede kadın-erkek arasında birbirinden ayrışan roller, çekirdek aile yapısında paylaşılmaya başlanmıştır (Bayer, 2013, s. 104). Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu (2011), tarihi süreç içerisinde gelişim gösteren 5 aile tipi tespit etmiştir: (1) Siyasi bakımdan farklılaşmamış onunla girift bir hâlde bulunan ve üyelerinin birbiriyle eşit hâlde olduğu *klan* tipi aile. (2) Kan beraberliğine dayanan, akrabalık ilişkilerinin önem kazanmaya başladığı ve siyasi topluluktan ayrışmış hâlde bulunan *zadruga* tipi aile. (3) Ecdat dinine ve geleneklere olan saygı ve inancı temsil ettiğine inanılan baba figürünün ön planda olduğu ve siyasi topluluktan tamamen ayrışmış, kan esasına dayalı *pederşahi* (*ataerkil*) aile. (4) Büyük ve birleştirici bir dinin varlığının aile ayinlerinin yerine geçmesi ve siyasetin aile yapısını düzenleyen güce kavuşmasıyla babanın haklarının ve gücünün sınırlandığı *Cermen pederî* (*ataerkil*) aile tipi. (5) Siyasi, iktisadi değişmelere bağlı olarak gelişen, medeni kanunlarla ferdin hak ve hürriyetini önceleyen, siyasi irade tarafından düzenlenmeye çalışılan ve ataerkil yapının güçsüzleştiği *yeni aile* tipi (ss. 254-259).

Ziya Gökalp (1991, ss. 255-256) ise Türk aile yapısını boy-sop-soy-baba yanlı-evlilik ailesi şeklindeki merhalelerden geçtiğini belirterek her aşamada ailenin küçülmeye başladığını ifade etmiştir. Gökalp'in tespiti aile değişiminin sebepleri üzerinde durmaktan ziyade zaman içerisinde girdiği hâllere odaklanır. Görülmektedir ki gerek Batı'da gerek Türklerde aile, "çekirdek aile", "yeni aile", "modern demokratik aile" isimleriyle vücut bulan ve gittikçe küçülen bir yapıya doğru hareket etmiştir. Ailenin yapısındaki bu değişim aile içi iletişim ve rolleri de değiştirmiştir.

2.2. Medyada Ailenin Görünümleri

Ailenin tarihi süreçteki değişimi, aile sosyolojisi başta olmak üzere pek çok sosyal bilimler sahasının inceleme alanı içerisinde olmuştur. Bu değişimin kitle iletişim araçlarının nasıl yansıtıldığı, aile yapısına ilişkin teorilerin anlaşılmasını daha mümkün kılabileceği gibi medya-siyaset ilişkisi bağlamı da göz önünde bulundurularak devrin siyasi anlayışının aileye olan bakışını anlamak bakımından da önemli fikirler sunabilir.

Türk aile yapısının medyada temsiline yönelik çalışmalar Cumhuriyet öncesi ve sonrası olmak üzere iki ayrı grupta incelenebilir. Cumhuriyet öncesi yayınlarda aile, çoğunlukla kadınlara yönelik içerikler oluşturan dergilerin muhtevasında yer almıştır. Tanzimat Devri'nde neşredilen dergilerde kadın-erkek eşitliği, feminist içerikli yazılar yer almakla birlikte modern demokratik aile, tam anlamıyla yansıtılmamıştır. Bu dönemdeki yayınlar, çoğunlukla kadınları bilgilendirmeye yönelik içerikler üretmiştir (Değirmencioğlu ve Varlı Güner, 2024).

II. Meşrutiyet (1908) Dönemi'nde basın hayatı yeniden canlanmış, kadınların temsili önceki dönemlere göre artmıştır. Kadın yazarlar çoğalmış, kadın ve aile temalı dergilerin sayısında bir artış yaşanmıştır (Aydın, 2015, s. 87). Bu dönemde basın çok eşlilik, kadınların eğitimi ve kadınların toplumdaki yeri konularına odaklanmış (Değirmencioğlu ve Varlı Güner, 2024, s. 69); aile, genellikle kadınlar üzerinden anlatılmaya çalışılmıştır. Cumhuriyet öncesinde basın içeriklerinde kadının eğitilmesi ve toplumda edindiği roller en önemli mesele olmuştur. Bu kapsamda kadın hakları, kadınların sosyal hayattaki konumu ailenin temsili üzerinde rol oynamıştır.

II. Meşrutiyet Dönemi'nin özgürlük ortamında çoğalan kadın dergilerinde evlilik ve aile teması yoğun olarak işlenmiştir. Songül Keçeci Kurt (2015) bu dergiler üzerine yaptığı araştırmada; geleneksel bir metot olan görücü usulü ile evlenmenin eleştirildiğini, ailede uyumun sağlanabilmesi için erkekler gibi kadınların da modern okullarda eğitim görmesi gerektiği, aile içinde kadının yerinin güçlendirilmesinin önemli olduğuna yönelik içeriklerin yer aldığını tespit etmiştir. Ayrıca Kurt'a göre (2015, s. 1093) bu dönem kadının sosyal hayat içinde yavaş yavaş yerini bulmaya çalıştığı, bununla birlikte kadınların anne-eş rolü ile birlikte ele alındığı, evlilik ve aile kurumu içindeki roller milletin ve vatanın menfaati için kutsanan unsurlar olarak değerlendirilmiştir.

Cumhuriyet'in ilanıyla birlikte ailenin medya görünürlüğü de değişmiştir. Siyasi ve hukuki düzenlemeler hem kadınların toplum içindeki varlığını güçlendirmiş hem de erkeklerle eşit haklara sahip olarak aile kurumunda demokratik modern aile lehine bir denge oturtulmaya çalışılmıştır. 4 Ekim 1926 tarihinde yürürlüğe giren Medeni Kanun, bu hususta atılan en önemli adımlardan biri olmuştur. Medeni Kanun ile çok eşlilik yasaklanmış, resmî nikâh zorunlu hâle gelmiş, aile düzeninde kadın erkek eşitliği sağlanmıştır. Türk basınında gerek Medeni Kanun ile ilgili yayınlanan haberlerde gerekse devrin gazetecilerinin köşe yazılarında, söz konusu hukuki düzenlemenin kadınlara hak ettiği değeri verdiği vurgulanmış; Kanun ile birey haklarına ve eşitlik hukukuna saygı getirildiği belirtilmiş; Kanun'a aykırı evlenmeye çalışanlar kınanmıştır (Yellice, 2018, ss. 327-328). Yabancı basın da Medeni Kanun'u olumlu karşılamıştır. Kanunu Türk Batılılaşmasının önemli bir aşaması, kadının toplumda eşit olarak önemli bir konum elde etmesi şeklinde değerlendirmiştir (Yellice, 2018, ss. 329-330).

Bununla birlikte Erken Cumhuriyet Dönemi basınında modern demokratik ailenin temsil edilmesinden çok ulus-devlet sürecinde kadınların aile kurmakla görevli, annelik ve doğurganlık rollerinin öne çıkarıldığı tespiti de yapılmıştır (Gülen, 2015). Hande Gülen (2015, ss. 161-162), Cumhuriyet'in ilk yıllarında neşredilen kadın ve aile temalı dergiler üzerine yaptığı çalışmada, millî kadının aile kadını olarak tasvir edildiği ve millî ailenin temeli için önemli görülmesini Michel Foucault'nun biyoiktidar söylemiyle ilişkilendirmiştir. Yine bu dönem basınında ailenin görünümü II. Meşrutiyet'te kadına ve aileye biçilen role benzer şekildedir. Mehtap Kaya (2019, ss. 993-994) bu dönemde kadının millete faydalı evlat yetiştirmek gibi bir ideal çerçevede tasvir edildiğini ve ailenin öneminin de basında bu yönde temellendirildiğini belirtmektedir. Nitekim dönemin aydınları, ideal anne tipini, ev işlerini iyi yürütebilen "iyi eş-iyi anne" olabilen kadın olarak tanımlamışlardır. Dolayısıyla bu tip bir kadın algısı, kadının toplumsal hayatta kazandığı fikri ve sosyal özgürlüklerden daha fazla ön plana çıkarılmıştır.

Modern çekirdek ailenin medyadaki görünümünde sinema filmleri de önemli bir örnek oluşturur. Yeşilçam sinemasında Türk ailesi birlik beraberlik, saygı ve sevgi gibi değerlerle betimlenirken, 2000 sonrası filmlerde aynı değerler görülmemektedir. Dilar Diken Yücel'e göre (2022, ss. 64-65) 2000 sonrası filmlerde aile; bireyci menfaatler, ekonomik çıkarlar, ahlaki yozlaşma gibi

sebeplerin yol açtığı evlilikte sadakatsizlik, kardeşlik ilişkilerinin bozulması, anne-babanın aracı role indirgenmesi gibi temel ailevi değerlerin sarsıldığı bir çerçevede tasvir edilmektedir.

Türk dizilerinin aile yapısı üzerindeki etkilerini demografik özelliklerine göre tespit etmek amacıyla yapılan çalışmada, Türk dizilerinin genel olarak aile yapısı üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olduğu, eşler arasındaki ilişkiyi, aile içinde anne-baba ile çocuk ve kardeşler arasındaki ilişkiyi olumsuz yönde etkilediği belirlenmiştir. Çalışmanın bulgularına göre eğitim düzeyi yükseldikçe dizilerin toplumsal ahlak üzerindeki olumsuz etkisinin yüksek olduğunu belirtenlerin oranının yükseldiği tespit edilmiştir (Özsoy vd., 2022, ss. 315-329). Dolayısıyla sinema ve televizyon gibi medya araçları tarafından üretilen içeriklerde muhtelif değişkenlere bağlı olarak ailenin olumsuz yönde etkilendiği görülmektedir.

Günümüz aile yapısının üzerinde büyük bir etkiye sahip olan dijital teknoloji kullanımı, modern dünyada zaten küçülen ailenin üyeleri arasındaki etkileşimin de giderek azalmasına sebep olmaktadır. Serbest zamanlarda ailelerin birlikte geçirdikleri verimli zaman, dijital teknolojilerin hayata girmesinden sonra artan bireyselleşmenin de etkisiyle azalmakta; aile içi iletişimi zedeleyerek dijital bağımlılığa giden sürecin önü açılmaktadır (Yıldırım, 2021, ss. 1242-1244).

Dijital medya kullanımının artışıyla hayatı kolaylaştıran teknik imkânların yanı sıra insanların duygu ve düşüncelerini daha hızlı ve rahat bir şekilde paylaşabildikleri sosyalleşme ortamının da önemli bir etkisi söz konusudur. Tuba Köksal (2021, s. 1252) dijital sosyal ağlarda insanların gerçek kimliklerini istedikleri gibi gizleyebildikleri iletişim ortamını 'suretsiz toplum' olarak tanımlamıştır. Sanal kimliklerle paylaşım yapabilme özgürlüğü, bir yandan sosyal medyaya talebi artıran bir unsur olarak ön plana çıkmakta bir yandan da Jean Baudrillard'ın simülasyon kuramında belirttiği gibi gerçekliğin yerini alan yapay bir gerçekliğin hüküm sürdüğü simülasyon dünyasını (Güngör, 2022, s. 732) hatırlatmaktadır. Bu durum toplumun temel taşı olan aileyi ve aile bireylerini de etkilemekte, özellikle çocukların olumsuz içeriklerle karşılaşabilme riski karşısında ebeveynlere yeni sorumluluklar yüklemektedir (Şen ve Erol, 2024, ss. 10-11).

Aile, her geçen gün karmaşıklaşan girift bir yapıda tasvir edilmektedir. Fakat aileyi oluşturan temel çekirdek ailenin dijital dünyadaki konumlanışında ebeveyn-çocuk ilişkisinin ayrı bir önem kazandığı bilinmektedir. Dolayısıyla medya etkisi de göz önüne alındığında, dijitalleşmeyle birlikte ailelerin rolüne dair medya temsiline nasıl gerçekleştiği sorusuna odaklanmak yerinde bir girişim olacaktır.

3. Dijital Dünyada Aile Olmak: Sınırlar ve Roller

Dijitalleşme, bilgi ve enformasyon çağının kritik kavramlarından biri olarak hayatın merkezinde yer almaktadır. Dijitalleşmenin temelinde olan internet kullanımı yoğun bir şekilde artmaya devam etmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayınlanan 2024 yılı “Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması” raporuna göre Türkiye’de internet kullanan bireylerin oranı %88,8’dir. Aynı rapora göre bireylerin sosyal medya kullanımını ve mesajlaşma istatistikleri “%86,2 ile WhatsApp, %71,3 ile YouTube ve %65,4 ile Instagram” olarak gerçekleşmiştir (TÜİK, 2024). İnternet kullanımının artışıyla birlikte dijital teknolojiler yoluyla medya kullanımı daha önce hiç olmadığı kadar arttırmış ve vazgeçilmez araçlar hâline getirmiştir. Nitekim insanlar günümüzde hayatın akışına ayak uydurmak için gereken iş ve eylemlerinin önemli bir kısmını dijitalleşme yoluyla gerçekleştirmektedir. Bununla birlikte dijitalleşmenin gündelik hayatta çeşitli bağımlılıklara yol açması, mahremiyet ihlaline zemin oluşturması, kişisel verilerin güvenliği ve siber suçlar gibi adli, tıbbi ve politik pek çok meseleyi gündeme getirmiştir (Sili Kalem, 2022, s. 98).

Dijital dünyada aile üyelerinin medya tüketim biçimleri, çocukların gelişimi üzerinde belirleyici olmaktadır. Rachel Barr (2019) erken çocukluk çağında ebeveyn medya tüketiminin ve kontrolünün çocuklar üzerindeki etkisini incelediği çalışmasında *teknofrans* (technoferece) –çocuklar farklı etkinlik yaparken arka planda medya sesinin devam etmesi- yoluyla medya maruziyeti yaşayan çocukların dikkatini düzenleme kapasitesini bozabildiğini belirtmektedir (s. 342). Bunun yanı sıra Barr’a göre (2019, ss. 342-344) çocukların ebeveyn kontrolüyle ve bizzat katılımıyla gerçekleştirilen *ortak medya katılımı* ile dijital medya teknolojilerini kullanma ve içeriklerini tüketme faaliyeti, çocukların öğrenmelerine olumlu yönde katkı sağladığına dair önemli bulguların olduğunu vurgulamıştır. Dolayısıyla dijital medya kullanımında kontrollü olmak ve olmamak arasında önemli bir fark ortaya çıkmakta bu

durum, çocuğun gelişimi kadar aile ilişkilerinin sağlıklı yürütülmesinde de etkili olmaktadır.

Dijital teknolojiler, ailede ebeveyn-çocuk ilişkisi başta olmak üzere pek çok yeni kavramın tartışılmasına sebep olmaktadır. Medya teknolojilerinin yoğun olarak kullanıldığı çağımızda ebeveyn kontrolü, çocukların medya ile geçirdikleri zamanı yönetme ihtiyacı anlamına gelmektedir. Ebeveynler, çocuklarının günlük ihtiyaçlarını karşılama sorumluluğunu üstlendikleri için zamanı planlayabilmek isterler ve teknoloji kullanımını sınırlamaya çalışırlar (Lahikainen ve Arminen, 2017, ss. 185-187).

Dijital medya kullanımına yönelik olarak “ebeveyn arabuluculuğu” kavramı, ebeveyn ve çocuklar arasında medya kullanım biçimini düzenleyen bir anlaşmadır. Dijital dünyada hemen her ailede ebeveyn ve çocuklar arasında ebeveyn kontrolünün sıklığına ve türüne göre değişkenlik gösteren bir arabuluculuk türü mevcuttur (Eichen vd., 2021, ss. 2163-2164). Eichen vd. (2021) ebeveyn ve belirli yaş grubundaki çocukları arasındaki dijital kullanım anlaşmasının sebeplerini ve değişkenlerini tespit etmeye çalıştıkları çalışmada anne ve babaların büyük çoğunluğunun dijital medya kullanımına ödül/motivasyon ve ceza amaçlı izin verdiğini bulgulamışlardır. Çocukların ödül veya ceza için dijital medya kullanımını elde etmelerinin davranışlarında kalıcı bir değişikliğe sebep olmayabileceği, bu tutumun çocuklarda medyaya bağlanma isteğini artırabileceği de belirtilmiştir.

Ebeveyn arabuluculuğunun yaygın biçimleri *kısıtlayıcı arabuluculuk* ve *aktif arabuluculuk* biçimleridir (Coyne vd., 2017). Coyne vd. (2017, ss. 113-115) medya aracılığına yönelik yaptıkları çalışmada medya kullanım alışkanlıklarını düzenlemede ebeveyn medya kullanımı, çocukların yaş grubu, çevreye ilişkin unsurların önemli değişkenler olduğunu belirtmişlerdir. Buna göre kısıtlayıcı arabuluculuk, çocukların medya kullanım süreleri ve içerikleri ile ilgili kontrol sağlama anlamına gelirken; aktif arabuluculuk, ebeveynlerin çocuklarıyla ortak izleme yoluyla medya içeriklerini tartışarak gelişimlerine katkıda bulunmak veya içeriğin olumsuz yönlerinin öğrenilerek bilinç kazandırmaya yöneliktir. Kısıtlayıcı arabuluculuk daha çok koruma odaklı bir biçimken, aktif arabuluculuk öğrenmeye daha yakındır ve her ikisi de bilinçli ebeveyn rolleriyle medyanın olumsuz etkilerini gidermede önemli teknikler olabilir.

Dijital ebeveynlik kavramı ise ailelerin dijital dünyada yeni konumlarını belirleyen bir diğer unsur olarak ön plana çıkmaktadır. Ebeveynlerin dijital araçların kullanımında doğru bir model olabilmeleri anlamına gelen dijital ebeveynlik (Arıcı Doğan ve Döğner, 2023, s. 2) dijital medya teknolojilerini bilinçli bir şekilde kullanabilen, kişilerin haklarına dijital ortamlarda da saygı duyulması gerektiğini aşıl原因 ebeveynliktir (Yurdakul vd., 2013, s. 888).

Dijital ebeveynlik, aile içerisinde ebeveynlerin çocuklarını dijital tehlikelerden ve risklerden gelebilecek zararlardan korumasıdır. Dijital medya yoluyla çocuklara ulaşan zararlı içerikler, “siber zorbalık, pornografi, cinsel içerikli mesajlar” şeklinde olabilmekte, ebeveynler ise çocuklarını bu içeriklerden korumak için dijital çağa ayak uydurmaları gerekmektedir (Yaman vd., 2019, s. 1). Ebeveynlerin siber zorbalık davranışı farkındalığıyla ilgili yaptıkları çalışmada Uslu ve Durak, ebeveyn denetiminde ve ebeveyn yeterliliğinde eğitim düzeyi arttıkça farkındalığın da arttığını, denetimde ise kültürel farklılıkların önemli bir rol oynadığını belirtmişlerdir. Mesela Türk kültüründe annelerin ebeveyn denetim rolü babalara göre daha yüksektir (Uslu ve Durak, 2022, ss. 6-7). Dolayısıyla dijital ebeveynlik konusunda farkındalık düzeyinin tüm toplumu kapsayacak şekilde artırılması için çeşitli uygulamalara ihtiyaç olduğu gerçektir. Bu bağlamda farkındalığı arttırmaya yönelik medya içerikleri de ayrı bir öneme sahiptir.

Dijital medyanın aile içi iletişimsizlik başta olmak üzere özellikle çocuklar üzerinde fiziki, psikolojik, kültürel, ideolojik vb. pek çok olumsuz etkisi söz konusudur. Bu olumsuz etkileri en aza indirmek veya engellemek için dijital medya okuryazarlığı konusunda bilinçli ebeveyn rolü son derece önemlidir. Gerçek ile kurguyu ayırt edebilme, kontrollü medya kullanımı, medya içeriklerini belirli amaç doğrultusunda tüketme, medya dışı kültür-sanat, spor, gezi etkinliklerini teşvik etme ve uygulama gibi konularda etkili olan ebeveynler, çocuklarını dijital medyanın tehlikelerinden koruyarak aile içi iletişim ve huzuru sağlayabilecektir (Karaboğa, 2019, ss. 2055-2061).

Dijital dünyada aileleri ilgilendiren bir başka önemli kavram ise aile içi iletişimidir. Aile içi iletişim, aile üyelerinin anne-baba-çocuk(lar) arasındaki iletişimi olarak tanımlanabilmektedir. Özellikle çocukların gelişiminde etkili olan aile içi iletişimde ebeveynin rehber olma rolü ön plana çıkmaktadır. Çocuk, yeterli rehberlik sonrasında kararlarında özgür ve kurallar tüm aile üyeleri arasında eşit olduğunda, etkin dinleme ile duygularına kulak veril-

diğinde sağlıklı bir aile içi iletişim mümkün olabilir (Şahin ve Aral, 2012, ss. 62-63). Dijital çağda çocukların teknoloji kullanımında önemli artışlar olmuştur. Zeybekoğlu Akbaş ve Dursun (2020, ss. 2250-2254) “dijital çocuk(luk)” kavramını anlattıkları çalışmada, ulusal/uluslararası kuruluşların raporlarına dayanarak çocukların dijitalleşme sürecinde ekran süreleri ve yalnız başına geçirdikleri zamanın artmakta olduğuna ve teknolojinin bilinçsiz kullanımıyla birtakım tehlikelere açık hâle geldiğine dikkat çekmişlerdir. Buradan hareketle dijitalleşme sürecinde aile içi iletişim(sizlik) konusu bu dönemde önemli meselelerden biri hâline gelmektedir.

Çocukların ilk eğitim süreci aile içinde başlamakta, zamanla okul ve çevre bu eğitim sürecine dâhil olmaktadır; bu yüzden çocukların eğitiminde ve gelişiminde okul-aile iş birliği son derece önemlidir (Ardakoç, 2020, s. 76; Aykol ve Yıldırım, 2020, s. 92). Dijital dünyada ise dijital ebeveynlik becerisi, aile içi iletişimde ve çocuk gelişiminde etkilidir. Hanifi Parlar ve Sevda Dere (2025, ss. 102-104) aile içi iletişimin güçlenmesi ile dijital ebeveynlik yeterliliği arasındaki ilişkiyi inceledikleri çalışmada, dijital ebeveynlik öz yeterliliği yüksek olan ebeveynlerin çocukların eğitim sürecinde ve gelişiminde daha yüksek katılıma sahip olduklarını, bunun da aile içi iletişimi güçlendirerek diğer dijital okuryazarlık becerilerindeki katılımı desteklediğini tespit etmişlerdir.

Sonuç olarak dijital dünyada aile olmak, her şeyden önce bilinçli ve eğitilmiş ebeveyn olmayı gerekli kılmaktadır. Dijital teknolojilerin kontrolsüz kullanımı teknoloji bağımlılığına ve aile üyeleri arasında iletişimsizliğe sebep olabilmektedir. Dolayısıyla ailenin dijitalleşme karşısında muhtemel tehlikelere karşı tedbir alması önemlidir. Fakat bunun sağlanmasında aynı zamanda toplumun taşıyıcı birimi olan ailelere örnek olabilecek medya temsilinin varlığı son derece önemlidir. Ailelerin dijital medya karşısında nasıl bir rol oynayacağı, ebeveyn-çocuk ilişkileri, aile içi iletişim gibi konularda medya içeriklerinin üretilmesi toplumun düzeni ve bütünlüğü için de önem arz etmektedir.

4. TRT Haber İçeriklerinde Ailenin Yeni Konumu

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT), 1 Mayıs 1964 tarihinde Türk mediasında kamu yayıncılığı faaliyeti yürütmek için kurulan yayın kuruluşudur. TRT, kurulduğu yıldan bugüne kadar pek çok farklı tematik kanalla televizyon yayınlarını ve dijital mecra üzerinden de kamu yayıncılığı faaliyetini sür-

dürmektedir (TRT, 2025a). TRT Haber kanalı ise gündeme ilişkin haberlerin yayınlandığı haber temalı bir kanal olarak görev yapmaktadır. TRT Haber, kurumsal web sayfasında “Haberin Olsun” sloganıyla kamu yayıncılığından ödün vermeden halkın haber alma ihtiyacını karşılarken haber yayıncılığında ilk tercih ve referans kaynak” şeklinde tanıtılmıştır (TRT, 2025b). TV yayınının yanı sıra gerek sosyal medya kanallarından gerekse trthaber.com web sitesi üzerinden internet haberciliği yapmaktadır.

Bu araştırmada kamu yayıncısı olarak TRT Haber’in internet haber sitesinde yayınlanan haberlerinde, ailenin nasıl temsil edildiği tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda Ocak 2024-Şubat 2025 tarihleri arasında “trthaber.com” internet sitesi üzerinden dijitalleşme ve aile konusuyla ilgili “ebeveyn”, “çocuk” ve “aile” anahtar kelimeleri kullanılarak arama yapılmış; ailenin yeni konumunu ilgilendiren haberler amaçlı örneklem tekniğiyle seçilmiş ve çeşitli kategoriler altında analiz edilmiştir. Söz konusu anahtar kelimelerle aynı ismi taşıyan etiketlerin altında listelenen haberlerin bir kısmının ortak olduğu görülmüştür. Seçim yapılırken ailenin dijital çağda görev ve sorumlulukları, devletin aile politikaları, söylem ve eylemleri, ebeveyn-çocuk ilişkisi gibi kriterler dikkate alınmış; bunun dışında kalan çoğunluğu çocuk kategorisi altında yer alan ve bu çalışmanın kuramsal çerçevesinin dışında kalan haberler kapsam dışında tutulmuştur. Araştırmanın amacı ve sorularıyla ilgili haberler örnekleme dâhil edilmiştir. Kuramsal çerçevede ele alınan ve ailenin dijital çağdaki yeni görev ve rolleriyle ilgili tanımlayıcı kavramların haber içeriklerindeki karşılıkları aranmış, TRT Haber’in dijital çağda aileyi nasıl temsil ettiği bu kavramlar ışığında incelenmiştir.

Haber Teması/Etiketi	Haber Sayısı	Oran
Çocuk	17	29,82
Ebeveyn	14	24,56
Aile	26	45,61
Toplam	57	100

Tablo 1. TRT Haber Aile Temalı Haberlerin İstatistiki Dağılımını Gösteren Tablo

Tablo 1’de görüleceği üzere TRT Haber’de her üç etiket/tema altında yayınlanan haberlerden aile teması diğer temalardan öndedir. Aile etiketi altındaki

haberlerin önemli bir kısmı çocuk etiketi altında da yayınlanmıştır. Bu durum ailenin daha çok çocuklar özelinde anlamlandırıldığı ve tasvir edildiğini göstermektedir. Haberlerin içerikleri incelendiğinde ise özellikle dijitalleşmenin çocuklar üzerindeki etkileri, ebeveyn rolleri ve aile politikalarına ilişkin haberlerin yoğunlukta olduğu görülmektedir.

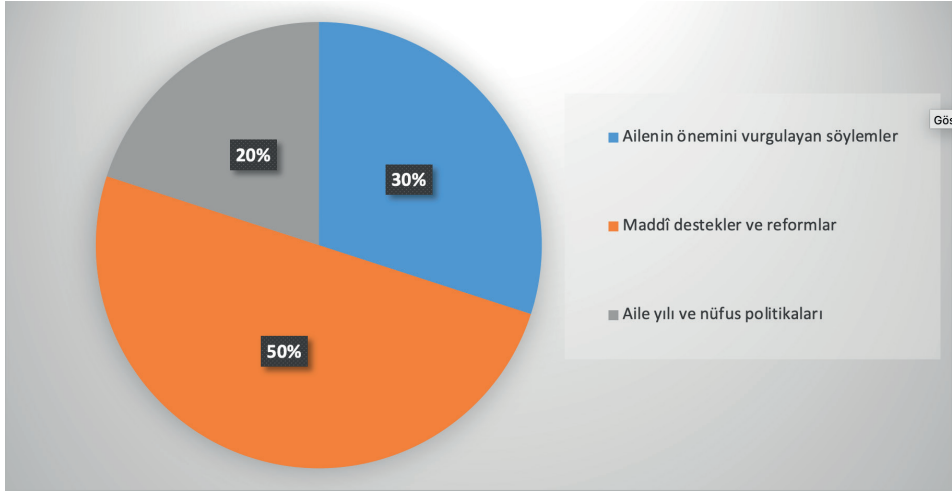
Haber Kategorisi	Haber Sayısı	Oran
Aile Politikaları	20	35,08
Dijital Ebeveynlik	8	14,03
Dijital Tehlikeler	15	26,32
Ebeveyn Roller	8	14,03
Çocuk Gelişimi	6	10,53
Toplam	57	100

Tablo 2. TRT Haber’de Aile Temalı Haberlerin İçeriklerine Göre Kategorik Dağılımı

Tablo 2’de de görüldüğü üzere aile temalı haberlerde dijitalleşmenin muhtelif tehlike ve olumsuzlukları (%26,32), dijital ebeveynlik (%14,03) ebeveynlerin dijital çağdaki rolleri (%14,03) kategorilerine odaklanan haberlerin sayısı diğerlerine göre daha yüksektir. Söz konusu haberlerin içerikleri incelendiğinde TRT Haber’in kamu yayıncısı kimliğini özellikle bu çerçeveye oturttuğunu ve ebeveynleri uyaran bir yayın anlayışı oluşturmaya çalıştığı söylenebilir.

4.1. Aile Politikalarına Yönelik Haber İçerikleri

TRT Haber, kamu yayıncısı olma sıfatıyla ailenin korunması, desteklenmesi, ebeveyn eğitimi başta olmak üzere devletin gerçekleştirdiği politikalara önemli ölçüde yer vermiştir. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, toplumda farkındalık oluşturmak amacıyla 2025 yılını “Aile Yılı” ilan etmiş, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş ise “Aile Yılı” dolayısıyla devletin ilgili kurumlarının ailenin önemini vurgulamak amacıyla çalışacağını belirtmiştir (TRT Haber, 2025a).

Grafik 1. Aile Politikaları Kategorisi Altındaki Haberlerin Alt Temalara Göre Dağılımı

Grafik 1’den de anlaşılacağı üzere aile politikalarıyla ilgili toplam üretilen haberlerin yarısı (Fr: 10 / %50) maddi destekler ve reformlar alt temasına ayrılmıştır. Burada Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının faal bir rolü olduğu görülmektedir. Örneğin “Aileyi tehdit eden risklere karşı strateji belgesi hazırlanacak” başlığıyla yayınlanan haberde “Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planı” kapsamında yapılacak faaliyetlerle ilgili bilgilendirmelere yer verilmiş, devletin ilgili bakanlıkları, Diyanet İşleri Başkanlığı ve sivil toplum kuruluşlarıyla koordineli bir şekilde aileyi tehdit eden akım ve unsurlarla mücadele etmeyi amaçlayan ve aileyi koruyacak standartları belirleyen bir strateji belgesi hazırlanacağı belirtilmiştir (TRT Haber, 2024a).

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı başta olmak üzere devletin ilgili kurumlarının ailelere yönelik maddi destek ve reformlarını duyuran pek çok habere yer verilmiştir. Haberlerin başlıkları ve spotları dikkate alınarak nitel veri analizi için kullanılan MAXQDA 2020 programı aracılığıyla aşağıdaki kelime bulutu oluşturulmuştur.

Şekil 1. Maddi Destekler ve Reformlara İlişkin İçerikleri Gösteren Kelime Bulutu

Şekil 1’den de görüleceği üzere devletin ilgili kurumları ailenin korunması ve desteklenmesi için birtakım uygulamaları hayata geçirmiştir. Ailelerle ilgili destekler yalnızca maddi niteliğe sahip değildir, aynı zamanda aile içi iletişimi artırmak ve ebeveyn farkındalığı oluşturmak gibi konulara da ağırlık vererek manevi bir özelliğe de sahiptir.

Hükûmet tarafından ailenin önemini vurgulayan söylemler de TRT Haber’de yer bulmuştur. TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş’un aileyi korumanın millî bir ödev olduğunu ifade etmesi (TRT Haber, 2024b); Bakan Göktaş’ın “Güçlü aile demek, güçlü Türkiye demek” yönündeki açıklaması (TRT Haber, 2024c); Emine Erdoğan’ın aileyi “bireyin özü, toplumun harcı” yönündeki tanımlaması (TRT Haber, 2025b) bununla ilgili önemli örneklerdir. Bu konuyla ilgili önemli haberlerden bir tanesi ise “kök aile”nin, yani Türk kültür ve geleneklerine uygun şekilde evlenme usulünün hâlen önemini koruduğunu belirten araştırmanın habere konu olmasıdır (TRT Haber, 2024d). Hükûmeti temsil eden kişilerin aile kurumunun önemini, korunması ve desteklenmesi gerektiği yönündeki açıklamalarının yayınlanması ve “kök aile” yapısının korunduğunu belirten araştırmanın haberleştirilmesi, TRT Haber’in de aileyle ilgili bu yönde bir kamuoyu oluşturmaya çalıştığını göstermektedir.

Aile politikalarını ilgilendiren bir diğer konu ise nüfus politikaları olmuştur. Türkiye'nin son yıllarda nüfus artış hızının düşmesi ve buna yönelik hükûmetin çeşitli tedbirler almaya başlaması TRT Haber'in içeriklerine de yansımıştır. Bakan Göktaş'ın "dinamik nüfus yapısı" oluşturma yönündeki açıklaması (TRT Haber, 2024e) ile Sağlık Bakanı Kemal Memişoğlu'nun do-

ğurganlık oranının düşmesinin aileler için tehdit olduğunu belirtmesi (TRT Haber, 2024f) hükûmetin nüfus artış oranını ve genç nüfusun önemini vurgulayan politikasındaki kararlılığı göstermesi bakımından önem arz etmektedir.

4.2. Dijital Çağda Aile: Dijital Tehlikeler ve Dijital Ebeveynlik

TRT Haber, dijital çağda aile temasıyla ilgili iki ana temaya ağırlık vermiştir: Dijital tehlikeler ve dijital ebeveynlik. Dijital medya teknolojilerinin kontrolsüz kullanımı özellikle çocuklar üzerinde fizyolojik ve psikolojik etkiler oluşturduğu gibi güvenlik riskleri de doğurmaktadır. Haber içeriklerinde sıklıkla bu konulara yer veren TRT Haber, bu yayın anlayışıyla ebeveynlere rehber olmaya çalışarak uyarıcı bir rol üstlenmiştir.

Dijital Tehlike Türü	Haber Sayısı	Oran
Fizyolojik	2	13,33
Psikolojik/Bilişsel	10	66,66
Güvenlik Riskleri	3	20
Toplam	15	100

Tablo 3. Dijital Tehlikelerin Kategorik Dağılımı

Tablo 3'te de görüleceği üzere dijital medya kullanımının sıklığına bağlı olarak ortaya çıkan fizyolojik etkilere dair iki haber yayınlanmıştır. İlki uzun ekran süresine maruz kalmaya bağlı olarak miyop ve görme bozukluklarının eskiye nazaran daha erken yaşlarda ortaya çıkması ve vakaların hızla arttığını belirten haberdır (Sayın vd., 2024). İkincisi ise çocuklarda artan tablet kullanımı sebebiyle omurga eğriliği ve duruş bozuklukları oranının yükseldiğine yönelik haberdır (TRT Haber, 2024g). Her iki haberde de ebeveynlerin riskleri azaltması için alabileceği önlemlere ilişkin bilgiler verilmiştir.

Dijital tehlikeler arasında en çok üretilen içerik psikolojik/bilişsel etkiler üzerine gerçekleşmiştir. Yoğun dijital medya kullanımı aile üyeleri için aile içi iletişimsizlik ve bağımlılık geliştirme potansiyeline sahiptir. Bunun yanı sıra TRT Haber içeriklerinde dijital medya kullanımının türüne bağlı olarak çocuklar üzerinde oluşabilecek muhtemel psikolojik/bilişsel etkiler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Dijital Medya Kullanımı	Psikolojik/Bilişsel Etkiler
Yoğun Dijital İçerik Tüketimi	Özsaygı yitimi, yalnızlık, sosyal izolasyon, sanal-gerçek ayrımını yapamama, 'hikikomori' sendromu
Dijital Oyunlar	Cinsel istismar, dijital bağımlılık, siber zorbalık, sosyal izolasyon, gerçeklik algısı
Sosyal Medya	Mahremiyet ihlali, dijital bağımlılık, çevrim içi zorbalık
Dijital Medya Teknolojileri	Dikkat süresinde azalma, duygusal kırgınlık, sabır becerisinde gerileme
Yapay Zekâ Uygulamaları	Aşırı gerçeklik algısı, karar alma becerisini şekillendirme, eleştirel düşünce geliştirememe

Tablo 4. Dijital Medya Tüketiminin Psikolojik/Bilişsel Etkileri

Tablo 4'te de görüleceği üzere "Dijital Tehlikeler" medya kullanımının türüne göre de farklılık gösterebilmektedir. Söz konusu içeriklerde özellikle en büyük ortak nokta dijital teknolojilerin kontrolsüz kullanımına yapılan vurgu olmuştur.

Yoğun Dijital İçerik Tüketimi: Sosyal medya ve dijital içeriklerin küçük çocuklarda yoğun tüketimi çeşitli psikolojik etkilere yol açmaktadır. "Makyaj videoları küçük yaş grubunu tehdit ediyor" başlığıyla yayınlanan haberde özellikle kız çocuklarının güzellik standartlarının erken yaşta şekillenmeye başlamasının özsaygılarını olumsuz yönde etkileyeceği belirtilmiştir (Sayın ve Sarıoğlu, 2025a). Dikkat çeken bir diğer haber ise İtalya'da gençlerde yalnızlık ve sosyal izolasyonun artması sebebiyle mobil cihazlara yasak getirilmesinin gündemde olmasıdır. Haberde 'hikikomori sendromu' olarak bilinen ve toplumsal hayattan tamamen uzaklaşmayı ifade eden durumun yaygınlığa başladığı ve tedbir alınması gerekliliği belirtilmiştir (Sayın, 2024a).

Dijital Oyunlar: Çocuklar ve gençler arasında yaygın hâle gelen dijital oyunların da başta dijital bağımlılık olmak üzere çeşitli psikolojik etkilere sebep olacağı belirtilmiştir. Çevrim içi oyunlardaki tehlikeye dikkat çeken bir haberde siber suçların da konusu olabilecek, çocukların yaşına ve ruhsal gelişimine uygun olmayan mesaj ve içeriklere maruz kalabileceği, bunun da korku, utanç, travma, sosyal izolasyon gibi tehlikelere yol açabileceği vurgulanmıştır (Sayın vd., 2024). Oyunların çocukların gelişiminde oynayacağı olumsuz sonuçlardan bir diğeri ise şiddet, cinsellik ve küfür gibi içeriklere maruz kalmalarıdır. Haberde görüşlerine başvurulanan Psikiyatrist Prof. Dr. Abdülkadir Çelik, ebeveyn kontrolü ve sınırlama olmadığı takdirde oyunların, çocukların his dünyalarına olumsuz etkiler bırakabileceğini ve gerçeklik algılarını değiştirebileceğini belirtmiştir (TRT Haber, 2024h).

Sosyal Medya: TRT Haber, çocukların sosyal medya kullanımına dair çeşitli ülkelerdeki yasakları örnek gösteren içeriklere yoğunluk vermiştir. ABD'nin Florida eyaletinde 2025 yılından itibaren 14 yaş altındaki çocuklara "bağımlılık" yaptığı ve olumsuz örnek oluşturan davranışlar kazandırdığı için sosyal medya yasaklanmıştır (Sayın, 2024b). Bir diğer haberde ise Türkiye'nin de 13 yaş altına sosyal medyayı sınırlamayı planladığı belirtilmiş ve dünyadaki örneklerle yer verilmiştir. Buna göre Avustralya'da 16 yaş altı çocuklara; Fransa'da 15 yaş altı çocuklara ebeveyn izni olmaksızın; İngiltere ve ABD'de 13 yaş altındaki çocukların sosyal medya hesabı açmasının yasaklandığı belirtilmiştir. Haberde çocuklara sosyal medya yasağı getirilmesinin sebepleri zorbalık, olumsuz içerik, psikolojik etki, kişisel veri güvenliği gibi unsurlar olarak sıralanmıştır (Bilgici, 2024).

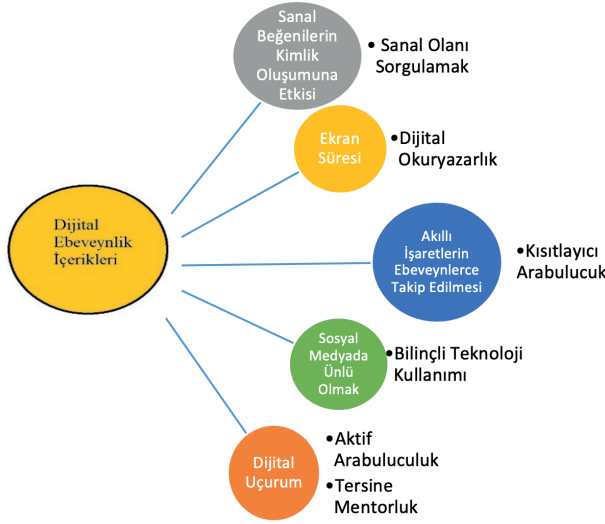
Dijital Medya Teknolojileri: Hız odaklı dijital teknolojiler, çocukların bekleme becerilerini olumsuz yönde etkilemektedir. TRT Haber'de yayınlanan habere göre "Tek dokunuşla elde edilen oyunlar, reklamsız içerikler ve otomatik oynatılan videolar" çocukları sabırsız olmaya itmekte; bu da stresle mücadele ve plan yapma konularında olumsuz etki uyandırmaktadır. Haberde ayrıca dijital teknolojilerin anında sonuç alma beklentisini ar-

tırdığı ve bu durumun hızlı öfkelenme, vazgeçme gibi duygusal kırılganlığa, dikkat süresinin kılmasına ve uzun süreli hedeflerden kaçınmaya sebep olduğu belirtilmektedir (Sayın, 2025a).

Yapay Zekâ Uygulamaları: Son dönemde gündelik hayatımıza giren yapay zekâ uygulamalarının çocuklar üzerinde oluştura-bileceği olumsuz etkiye dair 3 adet içerik üretilmiştir. Bu haberlerden ikisi yapay zekânın çocuklar üzerinde oluşturabileceği muhtemel olumsuz etkilere; diğeri ise dijital çağda olumsuz tehlikeleri bertaraf etmede yapay zekânın rolünü tartışmaya açmaktadır. Psikiyatri Uzmanı Önder Küçük, yapay zekâ uygulamaları, çocuklarda aşırı gerçeklik algısı uyandırabildiğini, bunun da mahremiyet ihlaline kapı araladığını belirterek özellikle 10 yaşın altındaki çocukların karar verme süreçleri ve ayırt edebilme yeteneği gelişmediği için risk altında olduğunu belirtmiştir (Sayın, 2024c). Bir diğr haberde eğitim alanında yapay zekânın kişiye özgü öğrenme, verileri analiz etme, değerlendirme gibi olumlu katkıları vurgulanmakla birlikte; eleştirel düşünce geliştireme yönünden önemli bir risk barındırdığına dikkat çekilmiştir (Sayın vd., 2025). Bunların yanı sıra dijital çağdaki risklerden çocukların korunması için yapay zekânın tespit ve ayıklama özelliğinin ön plana çıktığı da belirtilmektedir. Haberde, “etik sorumluluklar, mahremiyet ve insan gözetimi” gibi unsurlar dikkate alındığında dijital tehlikelerden korunmada yapay zekânın etkili olabileceği vurgulanmıştır (Sayın ve Keskiner, 2024a).

Dijital tehlikeler içinde güvenlik riskleri de önemli bir yer tutmaktadır. Bununla ilgili olarak uzman isimlerin açıklamalarına başvurulmuştur. “Dijital oyunlar avlanma sahasına dönüşüyor” başlıklı haberde, oyun platformlarının “cinsel saldırı, istismar ve özel hayatın gizliliğinin ihlali” risklerini taşıdığı belirtilmektedir. Haberde görüşleri aktarılan Dr. Ömer Kemal Buhari, söz konusu risklerin önüne geçilmemesi hâlinde güvenlik riskleri, çocuklar ve nihayetinde aileler üzerinde olumsuz psikolojik sonuçlar doğurabileceğini vurgulamıştır (TRT Haber, 2024i). Oyunlarla ilgili “Çocuklar risk altında” başlığıyla yayınlanan bir başka haberde Doç. Dr. Turgay Şirin’in görüşlerine yer verilmiş ve çocukların çevrim içi istismara uğrayabileceği, çevrim içi dolandırıcılık ve suistimal gibi dijital suçların yine bu oyunlar yoluyla gerçekleşebileceği risklerine değinilerek bu oyunların mutlaka denetim altında olması gerektiği görüşleri aktarılmıştır (TRT Haber, 2024j).

Dijital tehlikeler karşısında ebeveynlerin rolleri de TRT Haber içeriklerinde ön plana çıkmıştır. Söz konusu içerikler incelendiğinde dijital tehlikelerin çocuklar üzerindeki etkisini azaltmak ve denetim sağlayabilmek için ‘dijital ebeveynlik’ rolünü içeren haberlere yer verilmiştir.

Şekil 2. Haber İçerikleri ve Dijital Ebeveynlik Uygulamaları Arasındaki İlişkiyi Gösteren Şema

Şekil 2’deki şemaya dair birkaç örnek vermek yerinde olacaktır. “Sanal beğeniler çocukların kimliğini nasıl şekillendiriyor?” başlıklı haberde çocuklara dijital mecralardaki beğeni ölçütleriyle ilgili rehber olmak gerektiği düşüncesi öne çıkmıştır. Haberde görüşüne başvurulanan Klinik Psikolog Mehmet Büyükçorak, “Beğeni ve takipçi sayısı gibi ölçütler, çocukları sürekli bir kıyaslama içine sokar ve bu durum, gerçek benlik algısının zayıflamasına yol açabilir.” ifadesiyle risklere dikkat çekmiş ve ebeveynlerin çocuklarını dijital dünyada sanal olanı sorgulamaya teşvik etmeleri gerektiğini belirtmiştir (TRT Haber, 2024k).

“Çocuğum fenomen olmak istiyor” başlıklı haberde ise ebeveynlerin çocuklarının dijital içerik üretimi isteklerini kırmadan yaşlarına uygun, mahremiyet ihlaline yol açmadan bilinçli kullanımı teşvik etmeleri gerektiği vurgulanmıştır (Sayın, 2024d). Çocukları dijital tehditlerden korumak için yapılması gerekenlerle ilgili Psikolog Pınar Daldikler’in görüşüne başvurulmuştur.

Daldikler, ebeveynlerin öncelikle kendilerinin dijital medya kullanımlarını azaltmaları gerektiğini, çocuklarına ise yasaklayıcı şekilde değil, koruyucu ve öğretici bir tavırla sınırlama getirmelerinin önemini vurgulamıştır. Bu noktada aileler kadar öğretmenler de etkili olabilmektedir (Sayın, 2025b).

TRT Haber, dijital ebeveynlik rollerinden birinin de dijital uçurumun kapatılmasıyla mümkün olacağına dair içerik üretmiştir. Dijital yerliler olan çocuklar ile dijital göçmenler olan ebeveynler arasındaki farkın “birlikte öğrenmek ve keşfetmek” tekniği ile kapatılabileceğine dikkat çekilmiştir (Sayın ve Bilgiçi, 2024a). Çocuklar, dijital teknolojilerden öğrendikleri olumlu deneyimleri aileleriyle paylaşırken, ebeveynler de dijital bağımlılık konusunda farkındalık ve rehberlik görevi yürütebiliyor. “Tersine mentorluk” olarak değerlendirilen bu uygulama, çocukların değerli hissetmelerini sağlarken aile içindeki iletişimi de olumlu yönde etkileyebilmektedir (Sayın ve Sarıoğlu, 2025b).

Bu haberlerin yanı sıra TRT Haber’de dijital ebeveynlik rehberliği infografik ve bilgilendirici içeriklerle de sağlanmaya çalışılmıştır. “Dijital çağda çocuklara okuma sevgisi kazandırmanın yolları” başlıklı haberde çocuklara okuma kültürünü kazandırmak için yapılabilecekler değerlendirilmiştir (Sayın, 2024e).

Görsel 1. “Dijital Çağda Okuma Sevgisi” Başlıklı İnfografik (Sayın, 2024e)

Sonuç olarak dijital ebeveynlik, TRT Haber'in içeriklerinde sıklıkla yer verilen bir uygulama olmuştur. Dijital tehlikeler karşısında ailelerin nasıl bir konum alması gerektiğini belirten haberler, dijital çağda ailelere rehber olma görevi üstlenmiştir. Bu yönüyle aile politikalarına dair içerikleri destekleyici bir rol oynamıştır.

4.3. Ebeveyn Roller

TRT Haber'de dijital ebeveynliğin yanı sıra aile içi iletişimde ve çocuk gelişiminde ebeveynlerin rollerinin neler olması gerektiğine dair de içerikler paylaşılmıştır. Tespit edilen 8 haberde ebeveynlerin rollerine dair öne çıkan özellikler şu şekildedir:

	Haber Başlığı	Ebeveyn Rolü
1	Tutarsız yetiştirilen çocuk kurallara uymuyor (Sayın, 2024f)	Kuralların çocuğun fikrine uygun hazırlanarak uygulanması
2	Ebeveyn çocuğuyla arkadaş olabilir mi? (Sayın, 2024g)	Ne otoriter ne arkadaş, dengeli olmalı
3	Anneni mi babanı mı daha çok seviyorsun? (Sayın ve Keskiner, 2024b)	Çocuğun cevabına tepki gösterilmemeli, bu tarz sorulara karşı sınır koyma davranışı kazandırılmalı
4	Çocuklarda endişe ile baş etmenin yolları: Ne yapmalı, ne yapmamalı? (Sayın vd., 2024).	Görmezden gelmemek, problem çözmeye teşvik, güven verici iletişim, uygun dil kullanımı ve dinleyip anlama
5	Ceza ve tehdit ebeveyn-çocuk ilişkisini nasıl etkiliyor? (Sayın ve Bilgici, 2024b)	Empati, duygusal destek, davranış sebeplerini anlamak, yargılamamak
6	Çocukların yaratıcılığında ebeveynlerin rolü ne? (Sayın, 2024h)	Destekleyici, teşvik edici, farklı fikirlere açıklık, hata korkusunu yenmeye teşvik etmek, dinlemek ve saygı göstermek
7	Sanılanın aksine çocuklar kuralları sever (Sayın ve Keskiner, 2024c)	Pozitif dil kullanımı, sebepleri açıklama, gelişimine uygun kural koyma, tutarlı olma

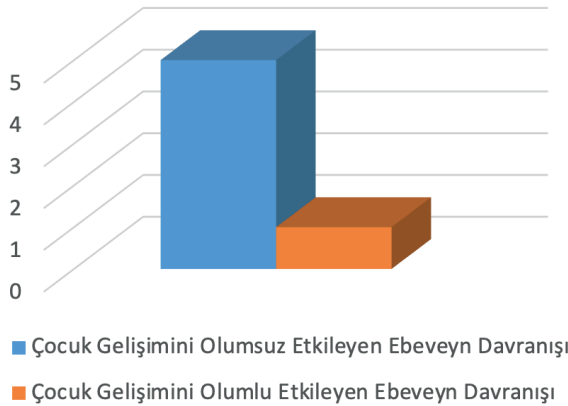
8	Mükemmel ebeveynlik gerçekçi bir hedef mi? (Sayın ve Toklu, 2024)	Sosyal medyanın mükemmelli-yetçilik baskısı yerine çocuğun temel ihtiyaçlarını karşılamak, sevgi ve rehberlik sunmak
---	---	--

Tablo 5. Ebeveyn Rollerine İlişkin İçerikler ve Rollere Dair Açıklamalar

Tablo 5'te görüleceği üzere aile içinde iletişimi güçlendirmek ve ailede dengeyi sağlayabilmek için ebeveynlerin çocuklara nasıl davranacağını bilmesi gerekmektedir. TRT Haber, ürettiği içeriklerle ebeveynlerin muhtemel meselelerde nasıl davranmaları gerektiği konusunda rehber olmaya çalışmıştır. Tablo 5, dikkatle incelendiğinde TRT Haber, ideal bir ebeveyn tasvirini şu şekilde yapmıştır: Ebeveynler; mükemmelliyetçilikten uzak, dengeli, tutarlı, empati kurabilen, olumlu ve çocuğun yaşına uygun bir dil kullanabilen, gerektiğinde sınır çizebilen, çocuğun gelişimini teşvik eden, fikirlerine saygı gösterebilen, duygusal olarak destekleyici olmalıdır.

4.4. Çocuk Gelişimi

TRT Haber içeriklerinde aileyi ilgilendiren bir diğer önemli tema çocuk gelişimi olmuştur. Çocuk gelişimi içerikleri ebeveyn rollerinden keskin bir şekilde ayırlanamamaktadır. Fakat içeriklerde çocuğun gelişimini odak noktasına alan toplamda 6 haber tespit edilmiştir. Tespit edilen haberlerde çocuğun gelişimini tehdit eden unsurlara daha fazla dikkat çekilmiştir. Aşağıdaki grafikte haberlerin içerdikleri anlama göre kategorik dağılımı gösterilmiştir.

Grafik 2. İçeriklerin Ebeveyn Davranışlarının Çocuk Gelişimindeki Etkisine Göre Dağılımı

Grafik 2, TRT Haber'in çocuk gelişimi içeriklerinde olumsuz ebeveyn davranışlarının etkilerine daha fazla yer verilmiş olduğunu göstermektedir. Ebeveynleri, yapmamaları gereken davranışlar konusunda uyarıcı rol oynayan içerikler üreterek aynı ebeveyn rollerinde olduğu gibi ideal bir model çizmeye çalışmıştır.

Çocuk Gelişimini Olumlu Etkileyen Ebeveyn Davranışı: Bu konuyla ilgili yalnızca bir haber üretilmiştir. Bu haberde babanın çocuk gelişimi üzerindeki olumlu etkilerine odaklanılmıştır. Babalığın zamanla öğrenildiği aktarılan haberde, "her şeyi bilen" değil empati kurabilen anlayışlı baba modelinin çocuk gelişiminde daha uygun olduğu belirtilmiştir. Ayrıca güven duygusu vermede, kişiliğini oluşturmada, tutarlı ve dürüst olma konularında etkili olan bir babanın "güçlü bir baba figürü" oluşturabileceği vurgulanmıştır (TRT Haber, 2025c).

Çocuk Gelişimini Olumsuz Etkileyen Ebeveyn Davranışı: Konuyla ilgili yayınlanan 5 haberden belki de en önemlisi "aşırı korumacı ebeveynlik" tarzının çocukları psikolojik ve sosyal gelişim yönünden olumsuz etkilediğidir. Haberde, çeşitli sebeplerle aşırı korumacı ebeveynlik rolü üstlenmenin en olumsuz yönünün çocuğun "bağımsız bir kimlik" oluşturmaması riski olduğu belirtilmiştir. Bunun yanı sıra "sosyal becerilerde yetersizlik, problem çözme becerilerinde eksiklik, bağımlılık, yetersizlik, özgüven eksikliği, kaygı ve stres" gibi olumsuz psikolojik ve sosyal etkilere de sebep olabileceği vurgulanmıştır (Sayın ve Bilgici, 2024c). Bir diğer olumsuz ebeveyn davranışı, çocuklara fazla iltifat etmenin onlara özgüvenden çok kaygı oluşturmaya olmuştur. Çocuk Gelişimci Ayşegül Koçali'ye göre çocuklar övüldükleri özelliklere sahip olup olmadığını sorgulayabilir veya kayıtsız şartsız övme/iltifat davranışı, çocukları dışa bağımlı birey haline getirebilir hatta narsizme sürükleyebilir. Bunun yerine çocukların deneyim yoluyla özdeğerlerini artırmasının daha uygun olduğu belirtilmiştir (TRT Haber, 2025d).

Ebeveynlerin boşanması, çocuklar için her durumda olumsuz bir davranış olarak değerlendirilmemelidir. Bununla birlikte yapılan araştırmaların sonuçlarının paylaşıldığı bir haberde ebeveynleri boşanan çocukların ileride birtakım olası sağlık riskleriyle karşılaşabileceği belirtilmektedir (TRT Haber, 2025e). Tekrar vurgulamak gerekir ki TRT Haber'in bu içeriğinde ebeveyn boşanması olumsuz bir davranış şekli olmamakla birlikte aile birliğinin bozulması çocukların yetişkin olduklarında dahi üzerlerinde olumsuz etkiler bırakabilme riskine vurgu yapılmıştır.

“Çocukların iç sesi: Kendilerine ne söylüyorlar?” başlıklı haberde Klinik Psikolog Gülsen Erden’in görüşlerine başvurulmuştur. Erden, çocukların çoğu zaman ebeveynlerinden veya öğretmenlerinden aldıkları tepkiler sonucunda olumsuz iç sesler geliştirebildiklerini belirtmiştir. Dijital dünyada deneyimledikleri dışlanma vs. gibi tepkilerin de önemli bir risk olduğu belirtilmiştir (Sayın, 2025c).

Son olarak Klinik Psikolog Seda Aydoğdu ile yapılan görüşmenin aktarıldığı bir haberde çocukların aileleriyle uyuma davranışının doğru olmadığı vurgulanmıştır. Bu durumun çocuğun uyku alışkanlığı edinmesinde zorluklar yaşama, ebeveyne olan ihtiyacı artırma, korkuyu yenememe gibi sonuçlar doğurabileceğine dikkat çekilmiştir (Sayın, 2024i).

5. Sonuç

Modern ulus-devlet yapıları, kültürel birliği haiz geniş ve homojen toplumlara, toplumlar ise ortak kültürü ileriye taşıyacak ailelere ihtiyaç duyar. Aile, insanlık tarihi boyunca çeşitli değişimler geçirmiş, 19. ve 20. yüzyıllarda modern çekirdek aile yapısına kavuşmuştur. Gittikçe küçülen aileler, hâlen toplumun en güçlü birimleri olarak anılmaktadır. Dolayısıyla ailenin güçlenmesi ve korunması ile ilgili politikalar ve düzenlemeler modern toplumlar için önemli bileşenler olmaya devam etmektedir.

Ailenin yapısı ve medyadaki görünümü, her dönemde farklı bir hâl almıştır. Türk aile yapısı, II. Meşrutiyet ve Cumhuriyet dönemlerinde kadın hakları ve kadının görevleri temaları üzerinden tasvir edilmiştir. Bir yandan kadınların aile ve toplum içinde eşitliğini öngören düzenlemelerle modern ailenin kuruluşuna vurgu yapılırken öte yandan kadınlar çocukların, evin ve yuvanın koruyucuları ve bakımından sorumlu üyeleri olarak anlatılmaya devam etmiştir.

Dijitalleşme döneminde ise modern aileden beklentilerin arttığı gözlenmektedir. Ebeveynlik rolleri çeşitlenmiş; dijital okuryazarlık becerilerine ve dijital ebeveynlik yeterliliğine sahip olmak, dijital çağda yeni ailede merkezi bir konum kazanmıştır. Bu çalışmada dijital dünyada ailenin yeni konumu, kamu yayıncılığı faaliyetiyle nasıl tanıtıldığı ve ailenin nasıl tasvir edildiği tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu doğrultuda TRT Haber’in içeriklerinde dijitalleşme ve aile temalı haberler içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir.

TRT Haber'in ürettiği haberlerde beş temanın öne çıktığı belirlenmiştir. İlk tema aile politikalarıdır ki burada devletin aileye olan bakış açısını gözlemlemek de mümkündür. Nitekim ailenin önemine ilişkin söylemlerin yoğun olarak yer aldığı içeriklerde ailelere sağlanan maddi destekler ile çeşitli reformlar da ön plana çıkmıştır. Her geçen yıl yaşlı nüfusun artışı ve doğurganlık oranlarının azalması aile ve nüfus politikalarını tekrar gündeme getirmiş; nitekim 2025 yılı aile yılı ilan edilmiştir. İçeriklerde başta Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı olmak üzere hükûmeti temsil eden siyasetçilerin açıklamalarında pozitif bir dil kullanılmıştır. Ailenin iyileştirilmesi, korunması ve desteklenmesi gerekliliği vurgulanmıştır. Ayrıca içeriklerde Türk kültür ve geleneklerine uygun aile yapısının korunacağı; ailenin dijital medya dâhil dış kaynaklı tehditlere karşı tedbirli olabilmesi için farkındalık oluşturulacağı yönünde söylem ve eylemler ön planda tutulmuştur.

Dijital dünyada ailenin konumunun ne olması gerektiğine yönelik içerikler, TRT Haber'in kamu yayıncılığı yoluyla rehber ve uyarıcı bir rol oynadığını göstermektedir. Haberler incelendiğinde; dijital medya kullanımının, başta dijital bağımlılık ve aile içi iletişimsizlik olmak üzere özellikle çocuklar üzerinde fizyolojik, psikolojik ve güvenlik riskleri bakımından önemli tehditler oluşturduğu yönünde üç kategorinin öne çıktığı tespit edilmiştir. TRT Haber, dijital tehlikeler kategorisi altında yayınlanan haberlerinde daha çok uzman görüşlerine başvurarak haberlerini oluşturmuş ve ebeveynlerde farkındalık oluşturmaya çalışmıştır. Dijital tehlikelere karşı ebeveynlerin oynaması gereken rolleri tanıtması ve bu yönde bilgilendirici içerikler (infografik, istatistik, uzman yorumları gibi) üretmesi dijital ebeveynlik kavramının sağlıklı bir aile yapısı için kilit önemde olduğunun göstergesi olmuştur.

Dijital ebeveynliğe dair içeriklerde “aktif arabuluculuk” ve “ortak medya kullanımı” gibi kavramlara karşılık gelen tavsiyelerde bulunarak ebeveynlere rehberlik etmeye çalışmıştır. Fakat dijital medya kullanımında ebeveynlerin kısıtlayıcı arabuluculuk olarak da bilinen “sınır çizme” davranışını da uygulamalarının belli durumlarda uygun olacağı belirtilmiştir. TRT Haber, bu tutumuyla dijital tehlikelere dikkat çekerek farkındalığı artırmayı hedeflemiştir. Dolayısıyla dijital ebeveynlik konusunda farkındalık oluşturarak ebeveynleri dijital tehlikeler konusunda bilinçlendirmeye çalışmıştır.

TRT Haber, bunların yanı sıra ebeveynlerin gündelik hayatta çocuklarına nasıl davranması gerektiği konusunda eğitici-bilgilendirici bir işlevi yerine

getirmiştir. Ebeveyn rollerinin çocuğun yaşı, psikolojik ve sosyal durumuna göre şekillendiği hatırlatılmıştır. Çocuk gelişimi için olumsuz/olumlu ebeveyn rollerinin tartışıldığı içerikler hazırlaması, ailenin iki önemli bileşeni ile ilgili bilinç kazandırmaya çalıştığını göstermektedir. Dijital ebeveynlik yeterliliği yüksek olmayan toplum kesimlerinin varlığı göz önünde bulundurulduğunda TRT Haber'in bu içerikleri, kamu yayıncılığı faaliyeti kapsamında önemli bir eğitime işlevini yerine getirdiğini göstermektedir.

Sonuç olarak TRT Haber içeriklerinde aile, dijital tehditlere açık birimler olarak tasvir edilmiştir. Çocukları dijital tehlikelerden kurtarmayı ebeveynlerin dijital çağda en önemli sorumlulukları arasında göstermiştir. Ebeveynlerin rolleri, dijital çağda mutlu ve sağlıklı üyelerden oluşan bir aile olmanın gereklilikleri şeklinde sunulmuştur. Dijital ebeveynlik, iletişimde yetkinlik, empati, dijital medya tüketimini sınırlayabilme ve denetim altında tutabilme gibi özellikler ebeveynlerin en önemli rolleri arasında gösterilmiştir.

TRT Haber, internet haberciliği yoluyla aile kurumunun önemini vurgulayan içerikler hazırlamıştır. Medyanın toplumu geliştirmek ve toplumsallaşma/modernleşme sürecini gerçekleştirmek için sahip olduğu eğitime, bilgilendirme ve bilinç kazandırma gibi işlevleri yerine getirmiştir. Nitekim bu çalışmada da gösterilmeye çalışıldığı gibi ailenin korunması, eğitilmesi ve bilinçlendirilmesi yönünde içerikler hazırlayarak dijitalleşme sürecinde toplumun gelişmesine katkı sağlamıştır.

Dijital çağda ailenin temsiline yönelik literatürün genişlemesi için saha çalışmalarının yaygınlaşması yerinde olacaktır. Ebeveynlerin bu çalışmada da belirtilen yeni sorumluluklar konusunda ne kadar bilinçli olduğu, hükûmetin ve sivil toplum kuruluşlarının bu konudaki çalışmalarının yerinde olup olmadığı gibi soruların cevaplanması, aile ve iletişim ile ilgili çalışmalara önemli kaynaklar oluşturacaktır.

Çıkar Çatışması Beyanı

Makale yazarı herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan etmiştir.

Kaynakça

Adams, B. N. (2010). Themes and threads of family theories: A brief history. *Journal of Comparative Family Studies*, 41(4), 499-505.

- Ağdemir, S. (1991). Aile ve eğitim. Sosyal politika çalışmaları dergisi, 1(1).
- Akbaş, Ö. Z. ve Dursun, C. (2020). Teknolojinin aileye etkisi: değişen ailenin dijital ebeveyn ve çocukları. Turkish Studies-Social, 15(4), 2245-2265.
- Alanka, D. (2024). Nitel bir araştırma yöntemi olarak içerik analizi: Teorik bir çerçeve. Kronotop İletişim Dergisi, 1(1), 64-84.
- Altun, A., ve Bek, M. G. (2013). Haberlerde aile içi şiddetin temsili. Kadın Araştırmaları Dergisi, (13).
- Ardakoç, İ. (2020). Eğitimde veli/aile katılımı: Engeller ve öneriler. Alanyazın, 1(2), 75-84.
- Arıcı Doğan, D. ve Döğner, S.S. (2023). Annelerin dijital ebeveynlik tutumları ile aile-çocuk internet bağımlılığı arasındaki ilişkinin incelenmesi. International Journal of Social Sciences and Education Research, 9(1), 1-14.
- Aydın, H. (2015). Meşrutiye'ten Cumhuriyet'e Türkiye'de kadın. Current Research in Social Sciences, 1(3), 84-96.
- Aykol, B. G., & Yıldırım, B. (2020). Öğretmen ve Veli Görüşlerine Göre Ailenin Eğitime Katılımı. Yıldız Journal of Educational Research, 5(1), 89-118.
- Barr, R. (2019). Growing up in the digital age: Early learning and family media ecology. Current directions in psychological science, 28(4), 341-346.
- Bayer, A. (2013). Değişen toplumsal yapıda aile. Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 4(8), 101-129.
- Bilgici, C. (2024). Sosyal medyada çocuklar: Yasaklar ve yeni düzenlemeler. TRT Haber. <https://www.trthaber.com/haber/cocuk/sosyal-medyada-cocuklar-yasaklar-ve-yeni-duzenlemeler-890332.html> (Erişim Tarihi: 11.03.2025).
- Coyne, S. M., Radesky, J., Collier, K. M., Gentile, D. A., Linder, J. R., Nathanson, A. I., Rasmussen, E. E., Reich, S. M., Rogers, J. (2017). Parenting and digital media. Pediatrics, 140, 112-116.
- Çoban, D., & Kaplan, M. (2022). Aile içi şiddette medyanın rolü. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Kadın ve Aile Araştırmaları Dergisi, 2(1), 127-146.
- Değirmencioglu, G., ve Gürer, S. Z. V. (2024). Cumhuriyet Dönemi'nin İlk Yıllarında Aile Temalı Gazetelerde Kadının Temsili: "Meraklı Gazete" Üzerine Bir İnceleme. Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, 28(1), 67-80.
- Diken Yücel, D. (2022). 2000 Sonrası Türk Sinemasında Aile Kurumunun Krizi ve Kutsallığın Yitimi. A. Özsoy, D. Diken Yücel (Ed.), Popüler Temalarıyla Yakın Dönem Türk Sineması içinde (ss. 41-67). Nobel Akademik.
- Doğan, İ. (2016). Türk Aile Sosyolojisi: Tarih-Gelenek-Modern Zamanlar. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Eichen, L., Hackl-Wimmer, S., Eglmaier, M. T. W., Lackner, H. K., Paechter, M., Rettenbacher, K., Walter-Laager, C. (2021). Families' digital media use: Intentions, rules and activities. British Journal of Educational Technology, 52(6), 2162-2177.
- Fındıkoğlu, Z. F. (2011). Türk Aile Sosyolojisi. Journal of Istanbul University Law Faculty, 11(3-4), 252-282.
- Goody, J. (2004). Avrupa'da Aile: Bir tarihsel – antropolojik deneme. (Çev. S. Arısoy). Literatür Yayınları.

- Görgülü, E. (2022). Jean Boudrillard'ın Simülasyon Kuramı Bağlamında Metaverse ve Gerçeklik. *Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(74), 727-738.
- Gülen, H. (2015). Kemalist Modernleşme'de Aile, Ulus, Kadın ve Kadın Yolu/Türk Kadın Yolu Dergileri. *MSGSÜ Sosyal Bilimler*, (12), 152-164.
- Karaboğa, M. T. (2019). Dijital medya okuryazarlığında anne ve baba eğitimi. *OPUS International Journal of Society Researches*, 14(20), 2040-2073.
- Kaya, M. (2019). "İdeal, Asri, Züppe Kadın": Erken Cumhuriyet Dönemi Dergilerinde Kadın Algısı. *History Studies*, 11(3), 983-1008.
- Köksal, T. (2021). Dijital Dünya'da 'Süretsiz Toplum'. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25(3), 1249-1259.
- Kurt, S. K. (2015). II. Meşrutiyet dönemi Osmanlı kadın dergilerinde aile ve evlilik algısı. *Belleken*, 79(286), 1073-1098.
- Külekçi, S. (2024). Medyada Muhafazakâr Aile Temsili: Kızılık Şerbeti Dizisi Örneği. *International Journal of Social and Humanities Sciences Research (JSH-SR)*, 11(112), 2103-2113.
- Lahikainen, A. R., ve Arminen, I. (2017). Family, media and the digitalization of childhood. A. R. Lahikainen, T. Mälkiä, K. Repo (Ed.), *Family interaction and the digitalization of childhood içinde* (ss. 185-194). Edward Elgar Publishing.
- Özsoy, A., Sarıtaş, İ., Eray Sarıtaş, Ş., Kara Özatik, E., Can Maraşlı, M., Özbulduk Kılıç, I., Güngör Kılıç, E. (2022). Türk Dizilerinin Toplumsal Dönüşüme Etkisi (2010-2020). *Kültürel Değişim ve Endüstrileşme Sürecinde Türk Dizileri (2010-2020) içinde* (ss. 291-426). İstanbul Ticaret Odası.
- Parlar, H., & Dere, S. (2025). Dijital Ebeveynliğin, Aile İçi İletişim ve Velinin Eğitime Katılımı Üzerine Etkisi: Yapısal Eşitlik Modeli. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 25(66), 79-110.
- Riffie, D., Lacy, S. ve Fico, F. G. (2005). *Analyzing Media Messages: Using Quantitative and Content Analysis in Research. (Second Edition)*. Lawrence Erlbaum Associates.
- Sayın, E. (2024a). İtalya'nın sosyal medya yasağının arkasındaki neden: Hikikomori sendromu. TRT Haber. <https://www.trthaber.com/haber/cocuk/italyanin-sosyal-medya-yasaginin-arkasindaki-neden-hikikomori-sendromu-879001.html> (Erişim Tarihi: 11.03.2025).
- Sayın, E. (2024b). ABD'den sosyal medyayı sınırlayıcı yasa: 14 yaş altına yasak. TRT Haber. <https://www.trthaber.com/haber/cocuk/abdden-sosyal-medyayi-sinirlayici-yasa-14-yas-altina-yasak-846989.html> (Erişim Tarihi: 11.03.2025).
- Sayın, E. (2024c). Çocukların yapay zekayla etkileşiminde tehlike çanları çalıyor. TRT Haber. <https://www.trthaber.com/haber/cocuk/cocuklarin-yapay-zekayla-etkilesiminde-tehlike-canlari-caliyor-890421.html> (Erişim Tarihi: 12.03.2025).
- Sayın, E. (2024d). Çocuğum fenomen olmak istiyor!. TRT Haber. <https://www.trthaber.com/haber/cocuk/cocugum-fenomen-olmak-istiyor-837172.html> (Erişim Tarihi: 12.03.2025).
- Sayın, E. (2024e). Dijital çağda çocuklara okuma sevgisi kazandırmanın yolları. TRT

- Haber. <https://www.trthaber.com/haber/cocuk/cocugum-fenomen-olmak-istiyor-837172.html> (Erişim Tarihi: 12.03.2025).
- Sayın, E. (2024f). Tutarsız yetiştirilen çocuk kurallara uymuyor. TRT Haber. <https://www.trthaber.com/haber/cocuk/tutarsiz-yetistirilen-cocuk-kurallara-uymuyor-832235.html>. (Erişim Tarihi: 13.03.2025).
- Sayın, E. (2024g). Ebeveyn çocuğuyla arkadaş olabilir mi?. TRT Haber. <https://www.trthaber.com/haber/cocuk/ebeveyn-cocuguyla-arkadas-olabilir-mi-849163.html>. (Erişim Tarihi: 13.03.2025).
- Sayın, E. (2024h). Çocukların yaratıcılığında ebeveynlerin rolü ne?. TRT Haber. <https://www.trthaber.com/haber/cocuk/cocuklarin-yaraticiliginda-ebeveynlerin-rolu-ne-868676.html> (Erişim Tarihi: 13.03.2025).
- Sayın, E. (2024i). Çocukların aileyle uyuması: Alışkanlık mı, güvende hissetme ihtiyacı mı?. TRT Haber. <https://www.trthaber.com/haber/cocuk/cocuklarin-aileyle-uyumasi-aliskanlik-mi-guvende-hissetme-ihtiyaci-mi-835833.html> (Erişim Tarihi: 13.03.2025).
- Sayın, E. (2025a). Dijital çağda sabır: Çocukların bekleme becerisi neden zayıflıyor?. TRT Haber. <https://www.trthaber.com/haber/cocuk/dijital-cagda-sabir-cocuklarin-bekleme-becerisi-neden-zayifliyor-896355.html> (Erişim Tarihi: 11.03.2025).
- Sayın, E. (2025b). Çocukları dijital tehditlerden korumanın anahtarı: Aile ve sınırlama. TRT Haber. <https://www.trthaber.com/haber/cocuk/cocuklari-dijital-tehditlerden-korumanin-anahtari-aile-ve-sinirlama-893485.html> (Erişim Tarihi: 12.03.2025).
- Sayın, E. (2025c). Çocukların iç sesi: Kendilerine ne söylüyorlar?. TRT Haber. <https://www.trthaber.com/haber/cocuk/cocuklarin-ic-sesi-kendilerine-ne-soyluyorlar-894528.html> (Erişim Tarihi: 13.03.2025).
- Sayın, E. Toklu, T., Erdener, Ç. (2024). Tablet tehlikesi: Çocuklarda omurga eğriliği 2 kat arttı. TRT Haber. <https://www.trthaber.com/haber/cocuk/tablet-tehlikesi-cocuklarda-omurga-egriligi-2-kat-artti-869224.html> (Erişim Tarihi: 10.03.2025).
- Sayın, E. ve Bilgici, C. (2024a). Ebeveynler çocuklarıyla dijital uçurumu nasıl kapatabilir?. TRT Haber. <https://www.trthaber.com/haber/cocuk/ebeveynler-cocuklariyla-dijital-ucurumu-nasil-kapatabilir-886757.html>. (Erişim Tarihi: 12.03.2025).
- Sayın, E. ve Bilgici, C. (2024b). Ceza ve tehdit ebeveyn-çocuk ilişkisini nasıl etkiliyor?. TRT Haber. <https://www.trthaber.com/haber/cocuk/ceza-ve-tehdit-ebeveyn-cocuk-iliskisini-nasil-etkiliyor-866138.html> (Erişim Tarihi: 13.03.2025).
- Sayın, E. ve Bilgici, C. (2024c). Aşırı korumacı ebeveynlik çocukların gelişimini tehdit ediyor. <https://www.trthaber.com/haber/cocuk/asiri-korumaci-ebeveynlik-cocuklarin-gelisimini-tehdit-ediyor-871683.html> (Erişim Tarihi: 13.03.2025).

- Sayın, E. ve Keskiner, N. (2024a). Dijital dünyada çocukları yapay zeka mı koruyacak?. TRT Haber. <https://www.trthaber.com/haber/cocuk/dijital-dunyada-cocuklari-yapay-zeka-mi-koruyacak-874273.html> (Erişim Tarihi: 12.03.2025).
- Sayın, E. ve Keskiner, N. (2024b). Anneni mi babanı mı daha çok seviyorsun?. TRT Haber. <https://www.trthaber.com/haber/cocuk/anneni-mi-babani-mi-daha-cok-seviyorsun-851689.html> (Erişim Tarihi: 13.03.2025).
- Sayın, E. ve Keskiner, N. (2024c). Sanılanın aksine çocuklar kuralları sever. TRT Haber. <https://www.trthaber.com/haber/cocuk/sanilanin-aksine-cocuklar-kurallari-sever-870791.html> (Erişim Tarihi: 13.03.2025).
- Sayın, E. ve Sarioğlu, S.. (2025a). Makyaj videoları küçük yaş grubunu tehdit ediyor. TRT Haber. <https://www.trthaber.com/haber/cocuk/makyaj-videolari-kucuk-yas-grubunu-tehdit-ediyor-878478.html> (Erişim Tarihi: 11.03.2025).
- Sayın, E. ve Sarioğlu, S. (2025b). Tersine Mentorluk: Çocuklardan ebeveynlere bilgi köprüsü. TRT Haber. <https://www.trthaber.com/haber/cocuk/tersine-mentorluk-cocuklardan-ebeveynlere-bilgi-koprusu-894769.html>. (Erişim Tarihi: 12.03.2025).
- Sayın, E. ve Toklu, T. (2024). Mükemmel ebeveynlik gerçekçi bir hedef mi?. TRT Haber. <https://www.trthaber.com/haber/cocuk/mukemmel-ebeveynlik-gercekci-bir-hedef-mi-873655.html> (Erişim Tarihi: 13.03.2025).
- Sayın, E., Keskiner, N. ve Sarioğlu, S. (2025). Yapay zeka çocukların eleştirel düşünme becerilerini köreltir mi?. TRT Haber <https://www.trthaber.com/haber/cocuk/yapay-zeka-cocuklari-elestirel-dusunme-becerilerini-koreltir-mi-878144.html> (Erişim Tarihi: 12.03.2025).
- Sayın, E., Keskiner, N., Bilgici, C. (2024). Çocuklarda endişe ile baş etmenin yolları: Ne yapmalı, ne yapmamalı?. TRT Haber. <https://www.trthaber.com/haber/cocuk/cocuklarda-endise-ile-bas-etmenin-yollari-ne-yapmali-ne-yapmamali-862851.html> (Erişim Tarihi: 13.03.2025).
- Sayın, E., Keskiner, N., Toklu, T. (2024). Çevrim içi oyunlardaki tehlike giderek artıyor mu?. TRT Haber. <https://www.trthaber.com/haber/cocuk/cevrim-ici-oyunlardaki-tehlike-giderek-artiyor-mu-872609.html> (Erişim Tarihi: 11.03.2025).
- Sili Kalem, A. (2022). Gündelik Hayatın Dijitalleşmesi Karşısında Sosyoloji. *Medeniyet ve Toplum Dergisi*, 6 (2), 95-102.
- Şahin, S. ve Aral, N. (2012). Aile içi iletişim. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1(3), 55-66.
- Şen, G. ve Erol, A. (2024). Modernleşme Sürecinde Dijital Medyanın Aile Üzerindeki Etkileri. *KAİDE Dergisi (ASBÜ Uluslararası Aile Araştırmaları Dergisi)*, 2(1), 1-30.
- Tam, M. S. (2020). Sosyal medyada aile kurumunun sunumu: Instagram örneği. E. Dindi, A. İnan Kılıç, D. Fırıncı, F. Koçak (Ed.), *Aile Kurumunun Bekasına Yönelik Çağdaş Fırsatlar/Tehditler Bildiriler Kitabı Cilt 2 içinde* (ss. 531-542). Sinop Üniversitesi.

- TRT Haber. (2024a). Aileyi tehdit eden risklere karşı strateji belgesi hazırlanacak. <https://www.trthaber.com/haber/gundem/aileyi-tehdit-eden-risklere-karsi-strateji-belgesi-hazirlanacak-862381.html> (Erişim Tarihi: 08.03.2025).
- TRT Haber. (2024b). TBMM Başkanı Kurtulmuş: Aileyi korumak milli bir ödevdir. <https://www.trthaber.com/haber/gundem/tbmm-baskani-kurtulmus-aileyi-korumak-milli-bir-odevdir-865006.html> (Erişim Tarihi: 09.03.2025).
- TRT Haber. (2024c). Bakan Göktaş: Güçlü aile demek, güçlü Türkiye demektir. <https://www.trthaber.com/haber/gundem/bakan-goktas-guclu-aile-demek-guclu-turkiye-demektir-871469.html> (Erişim Tarihi: 09.03.2025).
- TRT Haber. (2024d). Türkiye'deki evliliklerde "kök aile" önemini koruyor. <https://www.trthaber.com/haber/yasam/turkiyedeki-evliliklerde-kok-aile-onemini-koruyor-864999.html> (Erişim Tarihi: 09.03.2025).
- TRT Haber. (2024e). Bakan Göktaş: Dinamik bir nüfus yapısı oluşturmaya kararlıyız. <https://www.trthaber.com/haber/gundem/bakan-goktas-dinamik-bir-nufus-yapisi-olusturmaya-kararliyiz-892086.html> (Erişim Tarihi: 09.03.2025).
- TRT Haber. (2024f). Sağlık Bakanı: Doğurganlık oranının düşmesi aile yapısını tehdit ediyor. <https://www.trthaber.com/haber/gundem/saglik-bakani-dogurganlik-oraninin-dusmesi-aile-yapisini-tehdit-ediyor-887915.html> (Erişim Tarihi: 09.03.2025).
- TRT Haber. (2024g). Miyop vakaları üç katına çıktı: Gen teknolojisi tedavi için umut veriyor. <https://www.trthaber.com/haber/cocuk/miyop-vakalari-uc-katina-cikti-gen-teknolojisi-tedavi-icin-umut-veriyor-880624.html> (Erişim Tarihi: 10.03.2025).
- TRT Haber. (2024h). Sanal ortamdaki zararlı içerikler çocukları olumsuz etkiliyor. <https://www.trthaber.com/haber/saglik/sanal-ortamdaki-zararli-icerikler-cocuklari-olumsuz-etkiliyor-872329.html> (Erişim Tarihi: 11.03.2025).
- TRT Haber. (2024i). Dijital oyunlar avlanma sahasına dönüşüyor. <https://www.trthaber.com/haber/cocuk/dijital-oyunlar-avlanma-sahasina-donusuyor-872343.html> (Erişim Tarihi: 12.03.2025).
- TRT Haber. (2024j). Çocuklar risk altında. <https://www.trthaber.com/haber/cocuk/cocuklar-risk-altinda-872193.html> (Erişim Tarihi: 12.03.2025).
- TRT Haber. (2024k). Sanal beğeniler çocukların kimliğini nasıl şekillendiriyor? <https://www.trthaber.com/haber/cocuk/sanal-begeniler-cocuklari-kimligini-nasil-sekillendiriyor-887934.html> (Erişim Tarihi: 12.03.2025).
- TRT Haber. (2025a). Cumhurbaşkanı Erdoğan duyurdu: 2025 'Aile Yılı' ilan edildi. <https://www.trthaber.com/haber/gundem/cumhurbaskani-erdogan-duyurdu-2025-aile-yili-ilan-edildi-893836.html> (Erişim Tarihi: 08.03.2025).
- TRT Haber. (2025b). Emine Erdoğan: Aile sevginin ve huzurun temeli; bireyin özü, toplumun harcıdır. <https://www.trthaber.com/haber/gundem/emine-erdogan-aile-sevginin-ve-huzurun-temeli-bireyin-ozu-toplun-harcidir-894425.html> (Erişim Tarihi: 09.03.2025).

- TRT Haber. (2025c). Çocuğun gelişiminde babanın yeri ve önemi. <https://www.trt-haber.com/haber/cocuk/cocugun-gelisiminde-babanin-yeri-ve-one-mi-897131.html> (Erişim Tarihi: 13.03.2025).
- TRT Haber. (2025d). Özgüven övgüyle değil, deneyimle kazanılıyor. <https://www.trthaber.com/haber/cocuk/ozguven-ovguyle-degil-deneyimle-kazaniliyor-897516.html> (Erişim Tarihi: 13.03.2025).
- TRT Haber. (2025e). Ebeveyn boşanması sağlığını yıllar sonra etkileyebilir. <https://www.trthaber.com/haber/dunya/ebeveyn-bosanmasi-sagliginizi-yillar-sonra-etkileyebilir-895770.html> (Erişim Tarihi: 13.03.2025).
- TRT. (2025a). TRT Kurumsal Tarihçe. <https://www.trt.net.tr/kurumsal/tarihce> (Erişim Tarihi: 08.03.2025).
- TRT. (2025b). TRT Kurumsal Televizyon. <https://www.trt.net.tr/kurumsal/televizyon> (Erişim Tarihi: 08.03.2025).
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). (2024). Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması. [https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-\(BT\)-Kullanim-Arastirmasi-2024-53492](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2024-53492) (Erişim Tarihi: 30.04.2025).
- Uslu, N. A. ve Durak, H. Y. (2022). Parental Awareness and Supervision to Prevent Cyberbullying: Scale Adaptation and a Review in terms of Demographic Variables. *Children and Youth Services Review*, 133, 1-9.
- Ülken, H. Z. (1969). Sosyoloji sözlüğü. Milli Eğitim Basımevi.
- Wrigley, E. A. (1977). Reflections on the History of the Family. *Daedalus*, 71-85.
- Vatandaş, C. ve Kızılsimşek, T. (2024). Sosyal Medyada Annelik Görünümleri: Etkileyici Annelik. *İletişim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 206-231.
- Yaman, F., Dönmez, O., Akbulut, Y., Yurdakul, I. K., Çoklar, A. N., ve Guyer, T. (2019). Ebeveynlerin dijital ebeveynlik yeterliklerinin çeşitli demografik değişkenler açısından incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 44(199), 149-172.
- Yellice, G. (2018). Erken Cumhuriyet Döneminde Türk kadını modernleştirme girişimleri, Türk ve dünya basını (1926-1934). *Çanakkale Araştırmaları Türk Yılığ*, 16(24), 321-368.
- Yıldırım, İ. (2021). Sosyal Medya, Dijital Bağımlılık ve Siber Zorbalık Ekseninde Değişen Aile İlişkileri Üzerine Bir Değerlendirme. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(5) 1237-1258.
- Yurdakul, I. K., Dönmez, O., Yaman, F., ve Odabaşı, H. F. (2013). Dijital ebeveynlik ve değişen roller. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 12(4), 883- 896.
- Ziya Gökalp (1991). *Türk Uygarlığı Tarihi*. (Haz. Y. Çotuksöken). İnkılâp Kitabevi.